

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia i Documentació
Grau d'Informació i Documentació

Treball de Fi de Grau

El bibliotecari integrat: un nou perfil a la Biblioteca de
Ciències de la Salut de Catalunya

- una proposta de millora -

Autora: Ma. Candelas Mayor Abad

Tutora: Maite Comalat i Navarra

Barcelona, gener 2018

Agraïments

Aquets treball no hagués estat possible sense el suport de moltes persones a les quals els estic profundament agraïda.

A la família, per l'esforç i la paciència durant tot aquest procés.

A la meva amiga Adela, pel seu ajut i assessorament incondicional.

A la meva tutora Maite Comalat, per assessorar-me en els moments oportuns i pel seu recolzament professional, el qual m'ha estat de gran ajut.

Finalment, als professionals que han participat en el treball de camp: Marta López (UPC), Jordi Tremosa (UB), Damià Gil (UdG), Manuel Lorite (UAM) i Melissa Mallon (VUL).

Sumari

1.	Introducció.....	4
2.	Objectius del treball.....	5
3.	Cerca bibliogràfica.....	6
4.	Marc teòric.....	8
5.	Metodologia.....	14
5.1	Resultats de les entrevistes i qüestionaris.....	14
6.	Anàlisi de context de la Biblioteca de Ciències de la Salut.....	20
6.1	Missió.....	21
6.2	Funcions.....	21
6.3	Usuaris.....	22
6.4	Serveis.....	23
6.5	Recursos humans.....	24
6.6	Infraestructura.....	25
6.7	Recursos tecnològics.....	25
6.8	Col·lecció.....	25
7.	Anàlisi de viabilitat (DAFO).....	27
8.	Proposta de millora del servei del Bibliotecari integrat.....	29
8.1	Definició de la proposta.....	29
8.3	Objectius.....	31
8.4	Línies d'actuació.....	31
8.5	Recursos humans.....	35
8.6	Recursos tecnològics.....	36
8.7	Recursos econòmics.....	36
9.	Conclusions.....	38
	Bibliografia i webgrafia.....	40
10.	Annexos.....	42
12.1	Annex 1. Entrevista a Marta López Vivancos (UPC).....	42
12.2	Annex 2. Entrevista a Jordi Tremosa (UB).....	48
12.3	Annex 3. Qüestionari Damià Gil (UdG).....	54
12.4	Annex 4. Qüestionari Manuel Lorite (UAM).....	56
12.5	Annex 5. Qüestionari Melissa Mallon (VUL).....	58

1. Introducció

Internet ha provocat un canvi en el consum de la informació ja que aquesta es troba accessible en format digital, sense límits d'espai/temps i, degut això la biblioteca física ha deixat de ser el punt de partida de la recerca acadèmica.

Durant els últims anys, alguns autors s'han preguntat si hi ha futur per a les biblioteques de recerca i acadèmiques ja que, com a resultat de l'impacte de la tecnologia digital, la biblioteca renuncia al seu lloc com a principal font d'investigació (Campbell, 2006).

Un informe de l'Education Advisory Board (2012) descriu els reptes (unsustainable costs, viable alternatives, declining usage and new patron demands) que planteja la revolució digital a la qual s'enfronten les biblioteques acadèmiques o de recerca, en el qual ens explica que estem en una època en què milions de llibres, articles, imatges i vídeos es troben disponibles i de forma instantània a través de la web, com a conseqüència d'això les biblioteques de tots els tipus institucionals experimenten una disminució de la demanda dels seus serveis tradicionals, construïts al voltant de l'emmagatzematge i la difusió de recursos físics.

El nou model de bibliotecari integrat (Embedded librarian) és una de les opcions que els bibliotecaris estan considerant en el procés de redefinir-se a si mateixos i trobar les maneres d'aplicar els seus coneixements i habilitats en l'era digital.

Tenint en compte tots aquest canvis, en aquest treball analitzarem i valorarem la figura del bibliotecari integrat (embedded librarian). Torres Salinas (2011) el defineix com "un professional híbrid investigador/bibliotecario que no trata de alfabetizar informacionalmente a base de guías sino que resuelve las cosas directamente", i segons Shumaker (2012) "an integral part to the hole", i presentarem una proposta de millora per la implementació i posada en marxa de la figura del bibliotecari integrat a la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya. En l'actualitat, aquesta figura ha de permetre donar resposta a les necessitats del servei de suport a la investigació, que les biblioteques de recerca, especialitzades o universitàries, han d'oferir al personal docent i investigador.

Per definir aquesta proposta de millora s'ha fet en primer lloc una revisió bibliogràfica per tal d'obtenir dades i informació, sobre la figura del "bibliotecari integrat". En segon lloc s'ha realitzat un treball de camp amb l'objectiu de valorar l'experiència de professionals de biblioteques referents, mitjançant entrevistes i qüestionaris. En tercer lloc, s'ha portat a terme una anàlisi de context de la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya així com una descripció de la seva situació actual i una anàlisi DAFO en la qual es valoren les oportunitats, amenaces, punts forts i febles de la institució.

Per últim, es defineix la proposta d'implementació, s'estableixen uns objectius a aconseguir, unes línies d'actuació i, en l'apartat d'avaluació, es detallen les característiques que cal tenir en compte i les tècniques utilitzades per realitzar aquest procés.

2. Objectius del treball

L'objectiu principal d'aquest treball és implementar un servei de bibliotecari integrat a la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya que resolgui les necessitats d'informació especialitzada que amb el Servei d'Atenció a l'Usuari i Referència actual, a dia d'avui, no es resol. Els professionals del Departament de Salut es dediquen majoritàriament a la investigació i a la recerca de dades molt específiques que necessiten d'estratègies de cerca avançada en bases de dades especialitzades, com PubMed, Web of Science, ISI Web of Knowledge etc. les quals fan servir tesaurus i operadors booleans específics a l'hora de realitzar la cerca d'informació sol·licitada.

Aquest va ser un dels motius pel qual es va detectar la necessitat de la figura d'un bibliotecari més especialitzat en l'àmbit sanitari dins de la biblioteca, el qual participés d'una forma activa i in situ amb els diferents grups de recerca / investigació del Departament de Salut i d'altres organismes adscrits (hospitals, CatSalut, ICS, ...).

Aquest bibliotecari integrat ha de respondre, a més a més, a unes necessitats concretes dels professionals del Departament de Salut com: resoldre les seves necessitats d'informació, difondre els seus resultats d'investigació, informar sobre polítiques de copyright de les revistes, crear dipòsits institucionals i temàtics, crear llocs web per a grups de recerca, difondre els resultats d'investigació a través de les xarxes socials: Facebook, Twitter, Slideshare...

Per portar a terme aquest servei el bibliotecari integrat haurà de treballar fora de la biblioteca i desplaçar-se allà on estigui el grup de recerca o investigador, participar en els diferents projectes de recerca com a membre integrat de l'equip, reunir-se amb els membres del grup de recerca per avaluar les seves necessitats i implicar-se en el dia a dia dels grups de recerca, prestar serveis d'informació i coneixements especialitzats i amb gran valor afegit per a un grup amb necessitats ben definides.

3. Cerca bibliogràfica

Per portar a terme aquest treball, i poder acomplir amb els objectius, s'han realitzat diferents tasques per tal d'obtenir dades i informació sobre la figura del bibliotecari integrat, les tasques que realitza, les competències que ha de tenir, així com, tota aquella informació que faci referència a aquest servei.

Per a la recuperació de la informació sobre la figura del "bibliotecari integrat" s'ha realitzat una cerca bibliogràfica a partir de les bases de dades especialitzades del CRAI de la Universitat de Barcelona, accedint al Recercador + de la UB; a les revistes digitals, als catàlegs d'unitats d'informació o als cercadors generals. Per a l'estratègia de cerca, s'ha utilitzat tant la simple com l'avançada, afegint filtres, com per exemple l'any o la tipologia de document (per evitar soroll) i així recuperar articles de revistes científiques, llibres, jornades...

D'altra banda, s'han utilitzat termes de cerca valorant com es descriu a la literatura especialitzada: "bibliotecari integrat o incrustat" en català, "bibliotecario integrado o incrustado" en castellà i "embedded librarianen" en anglès, segons el sistema de recuperació, i tenint en compte els operadors booleans, s'han fet cerques combinades amb els termes "suport als investigadors" i "suport for researchers"

També s'han fet cerques per autors rellevants en aquesta temàtica, per exemple a través de la base de dades: [E-LIS : E-prints in Library and Information Science](#), es va recuperar el llibre "The Embedded Librarian: Innovative Strategies for Taking Knowledge Where It's Needed" de David Shumaker, una investigació de l'any 2012 que posa en evidència les diferències que hi ha entre el bibliotecari tradicional i el bibliotecari integrat.

A través de la base de dades: [LISA: Library and Information Science Abstracts](#), es va recuperar l'article "Embedded librarianship in the research context: Navigating new waters", dels autors Carlson J, Kneale R, que a l'any 2012 publicaven que aquest bibliotecari integrat ha de ser capaç de formar part d'equips de treball multidisciplinaris, actuant més enllà de l'espai físic i acceptant el risc d'abandonar la seva zona de confort.

A través de la base de dades del CSIC-ISOC - s'han pogut localitzar experiències més properes com, per exemple, la de la Biblioteca de la Universitat de Girona que Damià Gil a l'any 2014 presenta les propostes de nous serveis bibliotecaris, en l'article:

"El bibliotecari integrat a la Universitat de Girona: propostes de nous serveis bibliotecaris" dels autors: Gil Cano, Damià; López Borrull, Alexandre, disponible a través del Recercador de la UB, apartat de revistes electròniques: Item. Text complet disponible via [RACO \(Revistes Catalanes amb Accés Obert\)](#).

En la mateixa base de dades del CSIC-ISOC - s'ha recuperat també l'article: "El bibliotecario integrado en el aprendizaje universitario" de les autores: Caridad Sebastián, Mercedes; Martínez Cardama, Sara, que a l'any 2013, donaven una visió general de les funcions educatives del bibliotecari integrat. Disponible a través del Recercador de la UB, apartat de revistes electròniques: *El profesional de la información*.

Així mateix, es va consultar [Temaria – Revistes digitals de Informació y Documentación](#), tot i que no es va trobar bibliografia adient.

En segon lloc, s'ha realitzat una cerca exploratòria i s'ha navegat per diverses fonts primàries a les diferents universitats catalanes, a Espanya i als Estats Units, per veure a través de les seves pàgines web quins serveis ofereixen les diferents biblioteques que es puguin vincular a la figura del bibliotecari integrat:

Revisió bibliogràfica	
Estratègia de cerca	Sistemes de recuperació d'informació
Cerca exploratòria	<ul style="list-style-type: none"> • Web de la Universitat Politècnica de Catalunya • Web de la Universitat de Girona • Web de la Universidad Autónoma de Madrid • Web de la Vanderbilt University Library • Web del CRAI de la Universitat de Barcelona • Consorcio Madroño

Un punt a tenir en compte és la "serendipitat" ja que quan es realitza una cerca documental naveguem i enllacem informació, i a vegades ens trobem resultats adients no esperats. D'aquesta manera hem pogut localitzar altres publicacions rellevants per a la nostra investigació.

Així, cercant "Jornades" del Consorcio Madroño¹, s'ha recuperat la presentació sobre el "bibliotecario incrustado" que l'autor Dídac Martínez a l'any 2013 va presentar en la *V Jornada sobre buenas prácticas en el ámbito de las bibliotecas*: El "Bibliotecari incrustat". Un nou paper dels bibliotecaris a la universitat, del passat 17 de juny de 2013.

I, en la mateixa jornada també s'ha recuperat la presentació de l'autor Manuel Lorite "Más allá de la biblioteca: el bibliotecario incrustado y el apoyo a la investigación, docencia, edición, publicación y gestión en la UAM".

¹ El Consorcio de Universidades de la Comunidad de Madrid y de la UNED para la Cooperación Bibliotecaria (Madroño). Disponible a :< <https://www.consorcioamadrono.es/>>. [Consulta 30/09/2017].

A través del cercador de les Research Guides de la web de la Vanderbilt University Library vam trobar un article de la Mellisa Mallon sobre el Embedded Librarian, on ens explica que integrar un bibliotecari integrat com a formador en un curs acadèmic és una bona manera d'oferir assistència consistent i personalitzada als estudiants.

4. Marc teòric

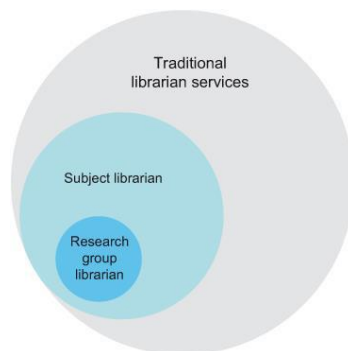
La capacitat dels bibliotecaris per adaptar-se al seu entorn i a les necessitats dels seus usuaris, fa de la seva una professió reactiva, canviant i composta de múltiples facetes. És necessari conèixer quines són aquestes facetes en el context actual, com s'adapten a les necessitats dels investigadors i de quina forma s'han agrupat, a manera de perfils bibliotecaris, per establir un model de servei que doni suport a una àrea tan complexa com la investigació. (González Solar, 2016).

Aquests rols, descrits en la literatura especialitzada, no responen mai a un model únic, són diversos. Conèixer d'aquests models els seus avantatges i punts forts juntament amb els seus inconvenients permet valorar de quina manera, els bibliotecaris han d'adaptar-se si volen oferir un bon servei de suport a la investigació. Les biblioteques en general i les acadèmiques en particular, es veuen afectades considerablement per l'evolució tecnològica. Un informe de l'Education Advisory Board (2012) descriu els reptes (unsustainable costs, viable alternatives, declining usage and new patron demands) que planteja la revolució digital a la qual s'enfronten les biblioteques acadèmiques o de recerca, en el qual ens explica que estem en una època en què milions de llibres, articles, imatges i vídeos es troben disponibles i de forma instantània a través de la web, com a conseqüència d'això, les biblioteques de totes les institucions experimenten una disminució de la demanda dels seus serveis tradicionals, construïts al voltant de l'emmagatzematge i la difusió de recursos físics.

Inicialment, i per respondre a aquestes necessitats, va néixer el perfil de l'anomenat bibliotecari temàtic (subject librarian)², un perfil que ve del món anglosaxó dels anys 80, un concepte definit com aquell bibliotecari especialitzat en àrees i disciplines temàtiques específiques i considerat un pas previ al perfil de bibliotecari integrat (embedded librarian). És el responsable de la recollida de materials i informació en les seves àrees de coneixement, i de donar resposta en profunditat a les consultes dels investigadors, d'aquesta manera la seva principal característica és el coneixement específic i la responsabilitat en determinades àrees del saber.

² Reitz, Joan M. "subject specialist" [en línia]. ODLIS: Online Dictionary for Library and Information Science <http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_s.aspx>. [Consulta: 10/10/2017]

Les tasques del bibliotecari temàtic deriven de funcions diverses, que poden diferir entre una institució o altra. Aquest professional és un especialista en les principals fonts d'informació d'una o més àrees del coneixement, on les seves tasques no es redueixen només al suport als investigadors encara que és la persona més adequada (Auckland, 2012). S'estableix així el model de “bibliotecari integrat” en la investigació, com una especificació del bibliotecari temàtic.

Nivells de serveis bibliotecaris. Font: Olsen (2012)

L'expressió “embedded librarian”, va ser utilitzada per primera vegada l'any 2004 per Bàrbara Dewey, per establir un paral·lelisme entre els “embedded journalist”, periodistes que van compartir el dia a dia amb els soldats americans a les guerres d'Afganistan o Iran, i que des d'aquesta posició in situ podien explicar millor la situació bèl·lica, i els anomenats “embededd librarians” pensant en el principi d'associació i d'integració en el dia a dia d'un grup professional, en aquest cas el “bibliotecari integrat” en un grup de recerca.

Les traduccions del terme anglès “embedded librarian” que s'estan utilitzant són principalment dues: bibliotecari incrustat i bibliotecari integrat. Tot i que no fan cap tipus de distinció en les seves atribucions o característiques els termes utilitzats per referir-se al “embedded librarian” en castellà o català són: segons (Torres Salinas, 2011; Caridad Sebastian i Martínez Cardama, 2013) la traducció al castellà és “bibliotecario integrado” i la traducció al català (Gil –Cano i López-Burrull, 2014; Tremosa, 2015) és “bibliotecari integrat”, segons (Lorite, 2013; Martínez, 2013) la traducció és “bibliotecario incrustado”.

En la bibliografia espanyola, segons Torres Salinas (2011) “es un profesional híbrido investigador/bibliotecario que no trata de alfabetizar informacionalmente a base de guías sino que resuelve las cosas directamente” (p. 50). Manuel Lorite (2013) el defineix com “el profesional de la información y documentación, altamente especializado cuyas funciones realiza a menudo fuera de la biblioteca, en colaboración con el resto de la comunidad universitaria, en procesos o servicios no bibliotecarios, aplicando sus competencias y conocimientos allí donde son necesarios, mejorando así la imagen del bibliotecario y por extensión, la de su tradicional lugar de trabajo, la biblioteca, que consigue de este modo reinventarse

y de recuperar a unos usuarios que con el desarrollo tecnológico y las nuevas formas de comunicación había ido poco a poco perdiendo”(p. 59).

A Catalunya, Dídac Martínez (2013), insisteix en la idea del bibliotecari com un soci d’investigadors i professors i descriu cinc exemples d’èxit d’aquest concepte de bibliotecari integrat a la Universitat Politècnica de Catalunya, explicant els beneficis d’aquesta participació:

- D’una banda es beneficia el bibliotecari ja que pot desenvolupar les seves habilitats professionals, i
- D’altra banda es beneficia la biblioteca que pot veure com s’incrementen els usos i recursos així con la valoració de la mateixa, i
- Finalment es beneficia el projecte d’investigació.

En el mateix article, enumera les habilitats que ha de tenir un bibliotecari integrat, entre les quals destaca: “saber organitzar la informació i els continguts de manera rigorosa, analitzar qüestions claus del projecte, cercar informació significativa per a la presa de decisions, ser proactiu, avançar-se a les necessitats i dificultats, tenir habilitats TIC, saber idiomes, tenir cultura i visió holística dels problemes, actitud assertiva, rigorós, responsable...”

A nivell internacional, segons Carlson i Kneale (2011), aquest bibliotecari integrat ha de ser capaç de formar part d’equips de treball multidisciplinaris, actuant més enllà de l’espai físic i acceptant el risc d’abandonar la seva zona de confort; Per a Shumaker (2009), autor que ha desenvolupat en profunditat aquest perfil, “un bibliotecari integrat és aquell que desenvolupa relacions de treball amb els membres d’un equip de la comunitat universitària, comparteix la responsabilitat en la consecució dels seus objectius, i fa aportacions personalitzades i d’alt nivell per a l’equip”.

Torre-Salinas (2011) considera que aquest nou model de treballar permetrà superar el “modelo pregunta-respuesta que sigue predominando en la biblioteca universitària espanyola” (p. 40) ja que la implicació dels bibliotecaris en el propi procés d’investigació augmenta i comparteixen responsabilitats. Es tracta d’estar en el moment adequat (just in time) més que per si de cas (just in case) (Heathcock, 2015). D’aquesta manera, el bibliotecari es converteix en “part de la comunitat més que un proveïdor de serveis que es mante al marge” (Schumaker, 2009).

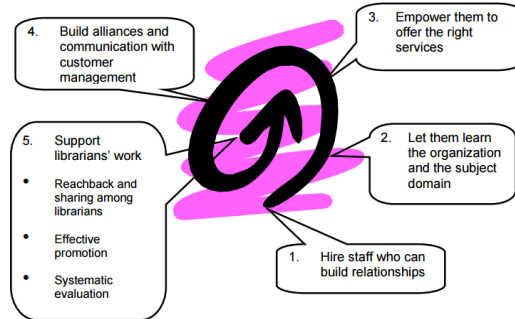
Shumaker i Talley (2009), formulen el model Virtuous Cycle for Embedded Library Services³ que es compon de cinc passes i busca el reposicionament estratègic dels serveis d’informació, ja que consideren que per garantir l’èxit dels programes d’integració bibliotecària és necessari l’enfortiment de la seva gestió.

Les cinc claus definides per aquests autors són:

1. Contractar personal capaç de construir relacions,

³ Shumaker i Talley (2009). https://www.sla.org/wpcontent/uploads/2013/05/Models_of_Embedded.pdf. [Consulta 10/10/2017].

2. Permetre'ls aprendre sobre l'organització i l'àrea temàtica,
3. Capacitar-los perquè puguin dur a terme els serveis adequats,
4. Crear aliances i comunicacions amb la gestió de clients i
5. Donar suport al treball dels bibliotecaris.

Cercle virtuós dels serveis bibliotecaris integrat. Font: Shumaker i Talley (2009, p. 56)

Per tal de mostrar d'una manera més visible les diferències que hi ha entre el bibliotecari tradicional i el bibliotecari integrat, Gil-Cano i López-Burrull (2014) van elaborar aquesta taula basada en la visió de Sumaker.⁴

BIBLIOTECARI TRADICIONAL	BIBLIOTECARI INTEGRAT
Reactiu – Espera a ser demanat	Proactiu – S'anticipa a les necessitats
Servei individualitzat – Un usuari rere l'altre	Grup de col·laboradors – Grups de recerca – Departament – Estudiants d'un equip per a un projecte – Estudiants en una classe
Estandarditzat – La finalitat és la de donar el mateix servei a tothom. Per exemple: Polítiques bibliotecàries Serveis estandarditzats	Personalitzat – Equips diversos amb necessitats diferents – La flexibilitat és essencial
Transaccions individuals – Les transaccions es mesuren en serveis de referència prestats	Projecte amb continuïtat – L'èmfasi canvia de la transacció al projecte: Sessions formatives Documents afegits a llocs virtuals comuns de treball – Tot com a integrant d'un flux de treball, no com un element extern i aliè
Servei – Tradicionalment s'ha donat importància al servei, a la seva prestació, al bon tracte a l'usuari, etc.	Associació – Transcendeixen als prestadors de serveis en tant que són socis-col·laboradors d'un grup
Substituïble – Tots poden prestar els serveis que prèviament han estat estandarditzats.	Instituïble – Com a soci d'un grup, que coneix i comparteix els seus objectius, etc., és instituïble per un altre

Taula 1. Diferències entre el bibliotecari tradicional i l'integrat, basat en Schumaker (2012)

Diferències entre el bibliotecari tradicional i l'integrat. Font: Shumaker (2012) p. 12-13

⁴ David SHUMAKER. The embedded librarian: Innovative strategies for taking knowledge where it's needed. Medford, N.J.: Information Today, 2012, p.12-13

Per a Carlson i Keanle (2011) la implementació d'aquest model en equips d'investigació es pot realitzar des de dos punts de vista, un basat en el projecte i altre programàtic. La primera possibilitat es refereix al bibliotecari que treballa juntament amb els investigadors, identificant els punts del procés d'investigació en el qual pot ser necessari, es converteix així en soci d'un projecte de recerca, amb una data d'inici i de finalització, i una vegada el projecte conclou, també ho fa la participació del bibliotecari. L'altra possibilitat és desenvolupar programàticament un model, definir funcions i responsabilitats del bibliotecari, de manera genèrica, ja que en aquest cas ofereix recolzament a múltiples projectes.

A la bibliografia no s'ha trobat la definició d'una llista comú de tasques ja que el bibliotecari s'adapta a les necessitats de la biblioteca i de la institució, però sí que s'han trobat dues tendències, el bibliotecari integrat com a membre d'equips d'investigació i com a formador (Caridad Sebastian i Martínez Cardama, 2013)

En el primer cas, els bibliotecaris integrats, treballen amb els investigadors des de l'origen de la investigació i és el tipus de investigació la que delimita l'associació entre ambdós col·lectius. Un exemple de biblioteconomia incrustada podria ser el disseny de la gestió de la documentació que es genera al llarg de la recerca, com ara les dades i preparant-les per a la seva difusió, més enllà de l'ús per part personal del projecte, per a la reutilització per altres i per a la conservació a llarg termini en repositoris. Carlson i Kneale (2011)

Las bibliotèques acadèmiques anglosaxones ofereixen en les seves pàgines web la possibilitat de sol·licitar la participació dels bibliotecaris en les activitats formatives. Un exemple del bibliotecari integrat com a formador el trobem en la Vanderbilt University Library, on Melissa Mallon, informa que "integrar un bibliotecari en un curs és una bona manera d'oferir assistència consistent i personalitzada als estudiants, especialment útil per a classes en línia que impliquen un component de recerca". Els bibliotecaris poden participar activament en el curs en la mesura que el professor prefereixi.

Algun exemples en què els bibliotecaris poden interactuar amb els estudiants són:

- Alertant-los dels últims llibres o articles rellevants per als seus temes d'investigació
- Creant una guia de recerca orientada a les tasques de recerca del curs
- Dissenyant proves per avaluar les habilitats de recerca dels estudiants

A continuació, es presenten dos exemples de biblioteques acadèmiques dels Estats Units: Vanderbilt University Library i Philadelphia University + Thomas Jefferson University, on es pot veure com ofereixen el servei de bibliotecari integrat com a formador a les pàgines web de la biblioteca, on es destaca a través

de les fotografies la proximitat de la persona responsable del servei, això com les dades de contacte: nom, telèfon i correu electrònic.

The screenshot shows the 'Embedded Librarians' page on the Vanderbilt University Library website. The header includes the library logo and navigation links. The main content area is titled 'Embedded Librarians' and includes a section 'What are Embedded Librarians?' with a list of services: Research Assignment Consultations and Research Support in Brightspace. A sidebar features a photo of the Director of Liaison & Instruction Services. The main content area also includes a section 'Embedding Librarians & Research Content' with a list of services: setting up 'virtual office hours', posting to a blog or Twitter feed, alerting students to the latest books or articles, creating a Research Guide, and designing pre- and post-tests. A video thumbnail titled 'Improving Student Research Skills with Embedded Librarians' is also visible.

Vanderbilt University Library. Research Guides. Embedded Librarians

La Vanderbilt University Library, ofereix la possibilitat de contactar amb el bibliotecari integrat segons la temàtica: [Librarians by Subject Specialist](#)

The screenshot shows the 'Course-embedded Librarian' page on the Philadelphia University + Thomas Jefferson University website. The header includes the university name and navigation links. The main content area is titled 'Course-embedded Librarian' and includes a description of the service: 'Scott Memorial Library provides an Embedded Librarian in select distance and hybrid learning courses via Blackboard. Integration of the librarian will enable collaboration to strengthen information literacy skills during the course and beyond into students' professional careers.' A sidebar features a list of services: CTL HOME, University Faculty Development, About Us, AV Classroom Support, Graphics & Medical Illustration, Instructional Design, and Learning Technologies Support. The main content area also includes a section 'Interested in having an Embedded Librarian for your online course?' with contact information for Patricia Wynne, Associate University Librarian for Information & Clinical Support Services, at (215) 503-7815 or Patricia.Wynne@jefferson.edu.

Philadelphia University + Thomas Jefferson University

5. Metodologia

La metodologia que s'ha seguit per a la recollida de dades, és la tècnica qualitativa de l'entrevista i del qüestionari, mitjançant el mostratge no probabilístic intencional. En aquest cas, la realitat que volem analitzar és la situació i opinions de professionals reconeguts en la matèria.

La selecció de les persones entrevistades i de les persones contactades per a respondre el qüestionari, enviat mitjançant el correu electrònic, està basada en mostres representatives de professionals reconeguts en la matèria, de biblioteques universitàries referents, alguns d'ells autors d'articles relacionats amb la temàtica del treball, i els quals ens poden aportar informació rellevant.

En relació amb les entrevistes s'ha utilitzat l'entrevista semiestructurada, amb un guió i amb preguntes definides, però amb un cert marge de llibertat per ampliar i adaptar la conversa segons el decurs de l'entrevista. Abans de començar l'entrevista, s'explica què es vol aconseguir, per a què es necessita i com es recolliren les dades.

El funcionament que s'ha seguit, per dur a terme les entrevistes, ha estat el següent: en primer lloc, una vegada ens vam posar en contacte amb les persones interessades, es va acordar el dia, l'hora i el lloc on realitzar l'entrevista. En segon lloc es va decidir que es faria un enregistrament de veu per després realitzar la transcripció de les dades, i finalment, poder fer l'anàlisi de la informació i donar resposta a les preguntes plantejades. Quant als qüestionaris s'ha utilitzat un formulari amb un llistat de preguntes obertes amb una estructura similar a les entrevistes.

L'objectiu de les dues entrevistes realitzades, tant la de la Biblioteca de la Universitat Politècnica de Catalunya com del CRAI Biblioteca del Campus Mundet, així com els tres qüestionaris enviats per correu electrònic, a la Universitat de Girona, a la Universitat Autònoma de Madrid i a la Vandebilt University Library (Tennessee), ha estat conèixer la situació actual en el qual es troba la figura del bibliotecari integrat.

5.1 Resultats de les entrevistes i qüestionaris

A continuació es presenten les conclusions extretes de les entrevistes realitzades i dels qüestionaris enviats per correu electrònic.

En primer lloc, cal destacar que primer vam rebre les respostes a dos dels qüestionaris enviats per correu electrònic, la qual cosa va ser molt interessant ja que tot i ser una mica breus ens van donar una idea de quina era la trajectòria d'aquest tipus d'iniciatives i de les dificultats actuals en la seva implementació.

D'aquesta manera en les entrevistes es va poder aprofundir en alguns dels aspectes destacats als qüestionaris.

D'acord amb les preguntes formulades i els temes tractats hem decidit classificar els resultats en els següents punts: situació i opinions dels professionals sobre la figura del bibliotecari integrat, grau d'implementació del servei, dificultats detectades en la implementació del servei, valoració dels investigadors, competències del perfil de bibliotecari i els serveis que es poden associar a aquest perfil.

Situació i opinions dels professionals sobre la figura del bibliotecari integrat

En aquest aspecte, i tal com hem esmentat a l'apartat de Marc teòric, hem de recordar que l'origen d'aquesta tipologia de bibliotecari integrat (embedded librarian) prové del món anglosaxó i que, en una faceta prèvia, és la figura del bibliotecari temàtic (subject librarian).

Aquesta tipologia de bibliotecari (subject librarian) fa referència a un bibliotecari especialitzat en una temàtica i té una raó de ser en l'origen dels estudis de biblioteconomia dels EEUU i d'Anglaterra. Són persones que tenen una formació especialitzada en algun àmbit (químic, biòleg...), que després es formen com a bibliotecaris i passen a treballar en una biblioteca. Aquests són els originals subject librarian ja que tenen els coneixements, a nivell temàtic, i la formació amb les tècniques relacionades de la gestió de la informació. Això fa que aquest tipus de bibliotecari estigui molt preparat per respondre les necessitats d'informació d'uns usuaris específics. Aquestes dues especialitzacions dotarien al bibliotecari d'un gran valor afegit. L'entrevista realitzada a Marta López de l'equip directiu de les Biblioteques de la UPC, ens permet recolzar aquesta idea. (Annex 1)

Però la dificultat amb la qual es van trobar en algunes universitats, principalment les universitats amb titulacions més tècniques, va ser la de que si el bibliotecari no tenia estudis d'Informàtica, o Telecomunicació, o Arquitectura, llavors era un subject librarian "poc professional". En canvi, si el tècnic bibliotecari tenia una formació més específica i especialitzada hi havia més possibilitats en obtenir resultats més favorables. Segons l'experiència de Jordi Tremosa, tècnic bibliotecari del CRAI Biblioteca del Campus Mundet (UB), hi ha de tot, ell plantejava la dicotomia de si era millor el químic amb coneixement de documentació o el documentalista amb coneixements de química. (Annex 2)

Per tant, una evolució d'aquesta tipologia de bibliotecari temàtic és la figura del bibliotecari integrat. Podríem dir que és aquell professional que ha de sortir del seu espai físic - espai de confort - ampliant les seves tasques i "incrustant-se" en el dia

a dia de la universitat, amb un coneixement molt més exhaustiu de les necessitats dels seus usuaris.

En definitiva, la implementació d'aquesta nova figura de bibliotecari integrat ens permetrà afegir més “valor” al serveis que ofereix la biblioteca i ser “proactius” a l'hora de participar i donar suport en les necessitats de recerca, formant part activa de les investigacions i participant en la millora, visibilitat i impacte dels processos i qualitat dels treballs científics dels professionals del Departament de Salut.

Implementació del servei

Segons David Shumaker of Catholic University of America's School of Library and Information Science, un pas fonamental per a l'èxit, és el suport de la Direcció de l'organització a l'hora de realitzar qualsevol acció quant a la implementació del servei de Bibliotecari Integrat dins d'una biblioteca. En aquest aspecte hem recollit diverses opinions en les quals predominen les dificultats que no els avantatges. En algunes de les institucions, la direcció sí que els va donar el suport necessari. Està clar que podem tenir una molt bona idea, però per a portar-la a terme necessitem el suport de la direcció de l'organització ja que per portar-la a terme necessitarem uns recursos econòmics (nòmina del bibliotecari, transport, sales ...), uns recursos tecnològics (material fungible i no fungible) i, per últim, uns recursos humans (persona responsable del servei).

Damià Gil de la Universitat de Girona comenta que, arran de la petició d'un grup de recerca es va plantejar a la direcció i aquesta va estar d'acord en que un expert en gestió documental formés part del grup de recerca.⁵; Melissa Mallon de la Vanderbilt University Library explica que, els van donar suport “teòric”⁶. “Somewhat. The organization is supportive of the library's role as “embedded librarians,” however, there has been a lack of service-related support to accomplish some of the technical goals we have set in place. For example, we have been working on integrating our LibGuides (springshare) using the LTI, into the learning management system. Another librarian and I did most of the work on that, with little support from our library's IT/systems department. In this case, we had “theoretical” support, but not practical/hands-on support for the implementation” o, fins i tot, Manuel Lorite de la Universitat Autònoma de Madrid, comenta que no van comptar amb el suport de la direcció⁷.

⁵ Annex 3. Qüestionari de la Universitat de Girona

⁶ Annex 5. Qüestionari de la Vanderbilt University Library

⁷ Annex 4. Qüestionari de la Universitat Autònoma de Madrid

Dificultats detectades en la implementació del servei

La implementació d'un nou servei a la biblioteca sempre implica unes dificultats que solen resoldre's amb un bona anàlisi de detecció de les necessitats i amb una bona planificació i organització de les tasques i accions a dur a terme per implementar el servei.

Pel que fa a la integració en els grups de recerca, en general comenten la dificultat existent per arribar a formar part d'un grup de recerca. Expliquen que, els professors i investigadors estan en el grup del PDI (Personal docent i investigador), i els bibliotecaris estan en el grup del PAS (Personal d'administració i serveis) i tal i com el seu nom indica, el bibliotecari no té cap vinculació amb docents i investigadors. És per aquest motiu que s'ha d'aprofitar cada ocasió que es presenta per apropar-se als investigadors, "per integrar-se" ja sigui realitzant estudis bibliomètrics, cerques rellevants i coherents o intentant donar visibilitat a totes les tasques que els bibliotecaris porten a terme i que són totalment desconegudes pels investigadors. És de vital importància que els investigadors coneguin la biblioteca, els seus serveis i les tasques que realitza el personal tècnic bibliotecari per tal de guanyar-se la confiança, el prestigi i fer visible el valor del bibliotecari.

D'altra banda Damià Gil de la UdG, menciona que el fet que un bibliotecari formi part d'un grup de recerca, és percebut pels integrants del grup de recerca com una figura aliena, estranya i fins a cert punt intrusa. El bibliotecari abans d'arribar a formar part activa d'un grup de recerca ha hagut de construir un lligam de confiança investigador/bibliotecari, basat en relacions tant professionals com extra-professionals.

Així mateix, Manuel Lorite de la UAM comenta: "la pertenencia a un grupo de investigación de la Universidad carece de validez legal puesto que la normativa de grupos de investigación de la Universidad prohíbe expresamente al PAS (personal de administración y servicios en el que se incluye el personal bibliotecario) ser miembro oficial"

Una altra problemàtica afegida és l'accessibilitat als grups de recerca ja que expliquen que depèn del tipus d'universitat potser una tasca més complicada o més fàcil. Marta López, en la seva entrevista, ens explica que és més difícil per a un bibliotecari formar-se en una carrera tècnica (p. ex. Química) que no en una carrera humanística (p. ex. Filosofia i Lletres) ja que els conceptes són més senzills d'arribar a entendre. En qualsevol dels casos es torna una tasca difícil.

D'altra banda Jordi Tremosa ens explica que tot i que a les universitats hi ha molts grups de recerca, caldria que ens preguntéssim que en el cas que ens sol·licitessin aquest servei 50 grups de recerca al mateix temps, si serien capaços de donar-hi la dedicació necessària. (Annex 2).

En canvi, Melissa Mallon comenta que, als Estats Units, el bibliotecari integrat és un membre més del grup de recerca. El bibliotecari forma part del grup de recerca

formalment. Actualment gestiona las dades de recerca, el que es coneix com repositoris de “dades de recerca”. Al nostre país, segons comenta Marta López (UPC) i Jordi Tremosa (UB), hi ha un filó molt important a l’hora de gestionar aquesta quantitat ingent de dades.

Valoració dels investigadors

Les entrevistes realitzades posen en evidència que el feedback dels docents/investigadors una vegada han treballat amb un bibliotecari és molt bo, ja que el valoren molt positivament, particularment a nivell individual.

Segons Melissa Mallon “The instructors that have participated in embedded librarian initiatives are very supportive. Many of them did not even know that these types of more in-depth support/partnership were possible. They are very happy with the level of research support librarians can provide for their students, and many are “repeat customers.”

We are also stretching what it means to be an embedded librarian (beyond an instructional role) by encouraging librarians to serve on research teams, systematic review boards, etc. In the select spots this is happening, it has gotten a lot of very positive feedback from researchers!

D’altra banda, Marta López, de la UPC, incideix en que tot i que els investigadors ho valoren molt positivament, a vegades han de sentir comentaris com: vosaltres no sou advocats (per exemple amb el tema de la propietat intel·lectual) o segons sigui el tema... no sou informàtics, o no sou professors...

Competències d’aquests bibliotecaris

En general els docents/investigadors desconeixen els coneixements, aptituds i competències del bibliotecari integrat el qual, a més de les competències professionals “habituals”, i segons l’opinió de Marta López també han de tenir les següents competències: treball en equip, gestió de projectes, planificació i organització, relacions interprofessionals, flexibilitat, orientació a resultats, iniciativa, comunicació, innovació i creativitat.

Jordi Tremosa opina que el bibliotecari integrat ha de ser una persona crítica a l’hora de destriar resultats; molt tècnica i especialitzada; conèixer les fonts cap a on ha d’encaminar les necessitats informacionals de l’usuari, ser crític i sistemàtic i, finalment, tenir els coneixements que es sobreentenen per la seva formació.

Serveis que es poden associar a aquest perfil.

En general a aquest servei s'associen tots els relacionats amb la recerca i la docència, entre els quals es troben els següents:

- Suport en la publicació i difusió del coneixement
- Gestió i edició de revistes científiques
- Avaluació de la producció científica
- Instruccions per publicar en els repositoris
- Servei d'assessorament en propietat intel·lectual
- Suport a l'avaluació i l'acreditació
- Gestió bibliogràfica
- Campus Virtual
- Elaboració de materials docents
- Publicació de materials docents al Dipòsit Digital UB
- Assessorament en drets d'autor, propietat intel·lectual i accés obert

En definitiva, es considera que la implementació d'aquest servei a Catalunya i a Espanya és més difícil que als Estats Units, tot i que a Catalunya, en Dídac Martínez (2013), descriu cinc exemples d'èxit d'aquest concepte de bibliotecari integrat a la Universitat Politècnica de Catalunya, i explica els beneficis d'aquesta participació:

- D'una banda es beneficia el bibliotecari ja que pot desenvolupar les seves habilitats professionals.
- D'altra banda es beneficia la biblioteca que pot veure com s'incrementen els usos i recursos així com la valoració de la mateixa.
- Finalment es beneficia el projecte d'investigació.

Els resultats de les entrevistes ens permeten afirmar que la implementació d'aquest servei a la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya, serà més fàcil i accessible que a les biblioteques universitàries, ja que al ser una biblioteca especialitzada la seva temàtica és única: salut pública i això fa que formar a la persona responsable d'aquest servei sigui més fàcil i assumible.

La Direcció del Departament de Salut donarà suport a aquest professional pel que fa a les seves necessitats formatives com a les de logística amb l'objectiu de que aquest pugui donar un bon servei als professionals del Departament de Salut que ho sol·licitin. Com a exemple, podem dir que aquest any, aquest tècnic, ha finalitzat un Postgrau sobre Comunicació i Avaluació de la Ciència a la Universitat de Barcelona, finançat pel Departament de Salut.

En resum, podem dir que la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya té un bon entorn, amb totes les seves característiques, per implantar aquest servei.

6. Anàlisi de context de la Biblioteca de Ciències de la Salut

La Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya⁸ és una biblioteca especialitzada que proporciona serveis bibliotecaris, accés als recursos d'informació científica, dona assistència i formació en la localització i recuperació de la informació per tal de contribuir a la millora de la qualitat de l'assistència sanitària, de la recerca i de la gestió sanitària.

[Portal web de la Biblioteca de Ciències de la Salut](http://portalwebde.laBiblioteca.de.Ciències.de.la.Salut)

Té la condició de centre de consulta i de recerca al servei del personal del Departament de Salut, dels professionals de l'àmbit sanitari, investigadors, docents, estudiants i de la ciutadania.

La temàtica del seu fons documental fa referència a: política i gestió sanitària, economia de la salut, salut pública, protecció de la salut, farmàcia, legislació sanitària i administració pública.

⁸ Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya.

<<https://s1.salut.extranet.gencat.cat/llocs/Biblioteca/CAT/Pagines/default.aspx>>. [Consulta 20/10/2017]

6.1 Missió

La Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya té com a missió garantir l'accés a la informació bibliogràfica i integrar els fons bibliogràfics i la resta de recursos d'informació científica del Departament de Salut i de les entitats del sector públic majoritari de salut que en depenen, i establir un sistema homogeni de prestació de serveis, d'atenció i de formació, tant presencial com virtual, dirigit als professionals sanitaris. També està oberta a facilitar l'accés a la informació bibliogràfica i científica al conjunt dels centres del sistema de salut de Catalunya.

6.2 Funcions

A la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya li corresponen les funcions següents:⁹

- a) Adquirir, gestionar, processar i difondre recursos d'informació d'acord amb les necessitats d'investigació del personal del sistema sanitari públic.
- b) Preservar, organitzar i difondre la documentació científica produïda pel Departament de Salut i per les entitats del sector públic majoritari que en depenen, i donar accés a aquesta documentació al personal investigador, al personal docent, als professionals de l'àmbit sanitari i a tots els ciutadans en general.
- c) Potenciar i facilitar el consum d'informació científica mitjançant recursos propis i recursos accessibles gràcies a plans de cooperació entre biblioteques, al préstec interbibliotecari i l'accés a la informació electrònica a través de les TIC.
- d) Desenvolupar i gestionar la Biblioteca Virtual del Sistema Sanitari Públic de Catalunya, com a plataforma digital que ha de permetre l'accés ininterromput des de qualsevol punt als fons bibliogràfics, als recursos d'informació i als serveis integrats en la plataforma.
- e) Desenvolupar i gestionar la Xarxa de Biblioteques Especialitzades en Ciències de la Salut que faciliti, mitjançant la subscripció dels acords i convenis corresponents, la coordinació i la cooperació de les biblioteques de les institucions que presten servei a la sanitat pública catalana.
- f) Guiar, formar i assessorar els usuaris en la recerca i recuperació de la informació crítica que necessiten i orientar-los en l'ús de les eines bibliogràfiques més adients a les seves necessitats.

⁹ Article 20 del Decret 119/2014, de 5 d'agost, de reestructuració del Departament de Salut (DOGC núm. 6681, de 7.8.2014).

g) Fomentar la col·laboració amb altres biblioteques i centres de documentació de l'especialitat i participar en programes i convenis que tinguin com a objectiu la millora dels serveis oferts per la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya (catàleg col·lectiu, préstec interbibliotecari, recursos electrònics, formació i altres serveis).

h) Qualsevol altra funció de naturalesa anàloga que li sigui encomanada pels seus superiors jeràrquics.

6.3 Usuaris

Els usuaris de la Biblioteca són tant interns com externs ja que és un centre d'accés lliure. No obstant, els usuaris interns accedeixen a serveis i recursos que no estan disponibles als usuaris externs, com per exemple el préstec, el SOD (obtenció de documents), la formació, l'accés a bases de dades especialitzades en les ciències de la salut o al text complet d'una gran quantitat de revistes electròniques.

La biblioteca del Departament de Salut té una tipologia d'usuaris molt diferenciada:

- Treballadors del Departament de Salut i dels organismes que en depenen, estiguin o no ubicats físicament a l'edifici seu del mateix departament (450 professionals, aproximadament)
- Professionals de l'àmbit sanitari
- Personal investigador i docents
- Estudiants i ciutadans en general

Aquesta és la tipologia general d'usuaris, però en aquest treball centrarem l'atenció en la tipologia de "personal investigador i docents" que són els destinataris finals amb els quals el bibliotecari integrat s'haurà de relacionar.

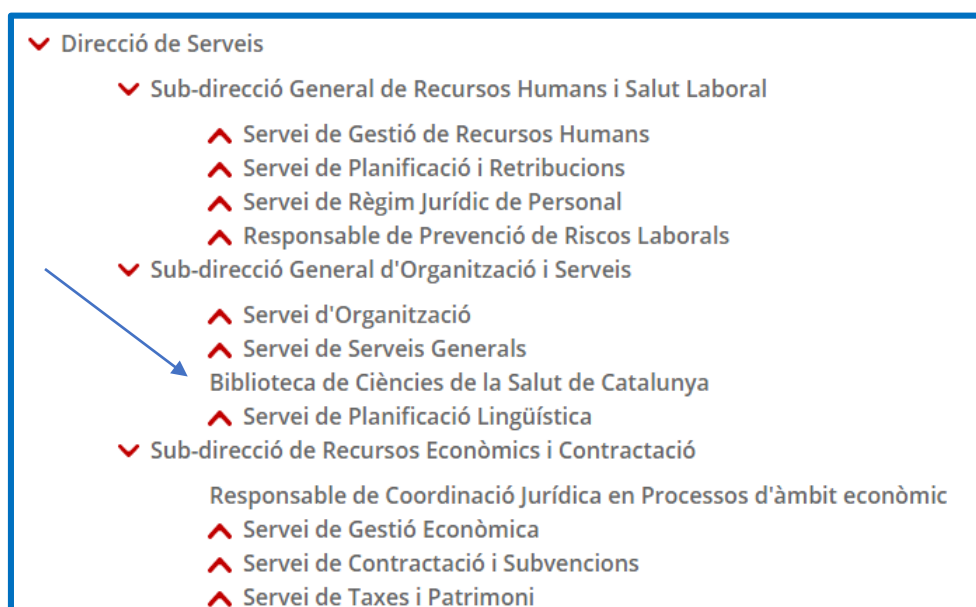
Les principals necessitats i demandes d'aquests usuaris són:

- Recerca d'informació especialitzada a les diferents bases de dades nacionals i internacionals.
- Suport per citar i gestionar la bibliografia amb els aplicatius que utilitza la Biblioteca. Per citar s'utilitzarà les Normes de Vancouver i per gestionar la bibliografia Mendeley (a nivell d'usuari) i Zotero (a nivell de treball col·laboratiu o per a grups temàtics).
- Suport en la publicació i difusió del coneixement.
- Assessorament per publicar en *Scientia* (Repositori institucional del Departament de Salut).
- Assessorament sobre drets d'autor i propietat intel·lectual.

- Avaluació de la producció científica a través de les eines i índexs per mesurar la producció científica que fa servir la biblioteca (Journal Citation Report).
- Suport per redactar i elaborar productes relacionats (informes, memòries).

L'organigrama del Departament de Salut es pot consultar a través del seu web¹⁰, on es pot veure que la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya depèn de la Sub-direcció General d'Organització i Serveis.

Departament de Salut → Secretaria General de Salut → Direcció de Serveis → Sub-direcció General d'Organització i Serveis → Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya, com es pot apreciar en la següent impressió de pantalla:

[Organigrama del Departament de Salut](#)

6.4 Serveis

Actualment, la Biblioteca del Departament de Salut ofereix els següents serveis:

- Atenció a l'usuari i referència.
- Alertes d'informació.
- Compra i subscripció de fons bibliogràfic.
- Espais de treball.
- Gestió de bibliografies temàtiques
- Informació especialitzada.
- Internet i Wi-fi.
- Obtenció de documents.

¹⁰ Organigrama del Departament de Salut <http://salutweb.gencat.cat/ca/el_departament/organitzacio/organigrama_global/> [Consulta: 10 d'octubre de 2017]

- Préstec.
- Reprografia i digitalització

De tots aquests serveis que ofereix la biblioteca, podríem vincular amb la figura del bibliotecari integrat els següents:

- Informació especialitzada
 - Suport per citar i gestionar la bibliografia (Mendeley: gestor de referències i citacions bibliogràfiques)
 - Suport en la publicació i difusió del coneixement
 - Assessorament per publicar en *Scientia* (Repositori digital institucional i en altres publicacions del Departament de Salut)
 - Assessorament sobre les eines i recursos que fan referència a la publicació en obert, així com els drets d'autor i la propietat intel·lectual.
 - Avaluació de la producció científica (Indicadors que serveixen per avaluar les publicacions)
- Gestió de bibliografies temàtiques, servei que permet gestionar, difondre i compartir la bibliografia de referència sobre un tema específic.
- Servei d'obtenció de documents (SOD) que facilita la còpia o el préstec de documents que no formen part del fons bibliogràfic de la Biblioteca per exemple: articles de revistes, capítols de llibres, llibres dels fons d'altres biblioteques, etc.

Aquests serveis ajudaran a gestionar el servei del bibliotecari integrat dins de la biblioteca.

6.5 Recursos humans

La Biblioteca disposa del següent personal:

Biblioteca Edifici Ave Maria	
Pilar Roqué Castellà	Cap de la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya
Gemma Torrent Fabregà	Informació especialitzada i suport a la recerca
Nuria Nevado Chiné	Web i Dipòsit d'Informació Digital
Adela Zambrano Moreno	Assistència a l'usuari, col·lecció digital i xarxes socials
Francesca Haro Nuño	Personal de suport
Punt de servei. Edifici Salvany	
Ma. José Tomé Barrera	Servei d'Obtenció de documents i préstec
Cecilia Rozas Gascón	Servei Català de la Salut. CatSalut

6.6 Infraestructura

La Biblioteca té un espai d'uns 200 m², que inclou tant la sala de consulta com l'oficina de treball intern. La sala de consulta disposa de 627 metres lineals per a la col·lecció en paper, 12 llocs de treball per als usuaris -distribuïts en tres taules de consulta-, 2 punts de treball en línia, i 1 punt accés de consulta al catàleg. L'oficina té en total 5 taules de treball amb tot l'equipament necessari per que el personal de la biblioteca pugui desenvolupar les seves tasques professionals.

6.7 Recursos tecnològics

La Biblioteca compta amb un total de 10 ordinadors, un de treball per a cadascú del personal, dos destinats al servei de referència i dos més per a la consulta a sala. També disposa d'un servidor propi que conté programes i fitxers que utilitza la Biblioteca en la seva tasca diària, i que fan referència principalment a la Biblioteca digital. En els últims anys, la Biblioteca ha reestructurat els seus serveis donant prioritat a l'atenció a l'usuari de manera virtual, facilitant l'accés d'aquest als serveis de la Biblioteca, sense necessitat de desplaçar-se físicament a la mateixa. Així doncs, s'ha desenvolupat la biblioteca virtual, amb l'objectiu d'integrar en un sol espai totes les eines de cerca d'informació i serveis que s'ofereixen, de tal forma que l'usuari de la biblioteca virtual pugui trobar la informació fàcilment i en el menor temps possible.

La biblioteca comparteix, amb la resta d'unitats dels Departament de Salut, un servidor propietari que és gestionat pel Servei Català de la Salut (granja de 120 servidors d'aplicacions). El servidor web utilitzat és HTTP Apache de codi obert i el sistema operatiu utilitzat és Linux. En quant a l'espai amb que compta de memòria és de 4 Gb de memòria RAM i una capacitat de 500 Gb de memòria en el disc dur.

6.8 Col·lecció

Al catàleg de la Biblioteca hi podem trobar monografies, revistes, documents en suport electrònic o en línia de temàtiques relacionades amb l'assistència sanitària, la recerca o la gestió sanitària.

S'hi inclou la documentació científica produïda pel Departament de Salut, per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i per altres institucions de l'àrea sanitària.

Així doncs, la temàtica del fons documental inclou materials relacionats amb: política i gestió sanitària, economia de la salut, salut pública, protecció de la salut, farmàcia, legislació sanitària i administració pública.

Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya.

7. Anàlisi de viabilitat (DAFO)

Aquesta anàlisi DAFO és un mètode de planificació per avaluar les debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats del projecte. Consisteix en una anàlisi que valora els factors interns (fortaleces i debilitats) i els factors externs (oportunitats i amenaces) de l'organització. D'aquesta manera s'identifiquen els factors favorables i desfavorables per assolir el projecte.

Punts forts

- Promoció i difusió dels serveis (usuaris interns i externs).
- Accessibilitat als diferents recursos: bases de dades, revistes-e, usuaris interns).
- Repositori digital del Departament de Salut.
- Recolzament, per part del bibliotecari, vers l'usuari en la seva investigació.
- Bibliotecari que surt del seu espai i s'integra en el grup de recerca.
- Interacció usuari – biblioteca.
- Suport tècnic i informàtic per part de la institució mare, el Departament de Salut.
- Suport pressupostari per part de la institució mare, el Departament de Salut
- Flexibilitat en la disponibilitat de temps, per part dels usuaris del Departament, a l'hora de consultar recursos i utilitzar serveis.
- Ús d'eines 2.0 (xarxes socials: Twitter, Facebook, Youtube i Slideshare) per compartir informació, de professional a professional.
- Comunicació de l'usuari amb altres professionals del seu àmbit d'especialització
(descentralització de les diferents unitats: Tarragona, Lleida, Girona i Barcelona) mitjançant comunitats de treball (xats, fòrums, ...).
- Bona acceptació per part dels usuaris de la Biblioteca.

Punts febles

- Baix pressupost.
- Desconeixement, per part dels usuaris, a l'hora d'utilitzar serveis o recursos.
- Poca disponibilitat de temps per part del personal de la biblioteca.
- Desconeixement, per part dels usuaris, de totes les possibilitats que ofereix la biblioteca.
- Càrrega de treball elevada per al personal de la Biblioteca (manteniment i actualització dels recursos, serveis, eines 2.0, etc).
- Ús d'eines ja contractades per la Generalitat, com per exemple l'aplicació SharePoint que utilitza el DS per crear els seus llocs web.
- Política de màrqueting inexistent.

Oportunitats

- Promoció de la biblioteca en altres àmbits del Sistema Sanitari de Catalunya.
- Suport institucional en matèria d'informació en Ciències de la Salut amb altres organismes que formin part del Sistema Sanitari de Catalunya.
- Posicionament de la biblioteca en els diferents navegadors.
- Apropament de la biblioteca a la totalitat dels seus usuaris (externs i interns).
- Nou entorn digital que faciliti la comunicació i col·laboració amb altres biblioteques/usuaris de la mateixa especialització.
- Compartir recursos i serveis amb altres biblioteques.
- Més visibilitat vers a altres biblioteques.
- Millora de la imatge del Departament de cara al ciutadà.

Amenaces

- Recessió econòmica (retallades) de la Generalitat a l'hora d'implantar el nou servei.
- Competència d'altres biblioteques especialitzades.

8. Proposta de millora del servei del Bibliotecari integrat

La proposta de millora consisteix en la implementació de la figura del bibliotecari integrat (Embedded librarian), a la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya. Aquesta proposta de millora neix de la meua experiència durant els anys treballats a la biblioteca i del coneixement de la institució, el Departament de Salut de la Generalitat.

Els plans de millora són un conjunt d'accions planificades, prioritzades, temporalitzades i dirigides per a millorar el servei que ha estat objecte d'avaluació. També són conseqüència dels judicis de valor i constitueixen una part imprescindible que complementa tots els informes finals d'avaluació. Una vegada avaluat un servei cal completar el diagnòstic d'avaluació amb propostes de solució que permetin una millora de la situació actual, i serveixen per consolidar els punts forts i aconseguir millorar els punts febles.

Font: Infotecarios.com

8.1 Definició de la proposta

El bibliotecari integrat serà un professional especialitzat en l'àmbit de les ciències de la salut que donarà suport als usuaris de la Biblioteca col·laborant i participant activament amb els seus projectes d'investigació, aplicant les seves competències i coneixements.

El bibliotecari integrat, si fos necessari, treballarà fora de la Biblioteca i es desplaçarà allà on estigui el grup de recerca o investigador. Principalment els grups de recerca estan ubicats al Departament de Salut, (Trav. de les Corts) però per exemple la part de salut pública està ubicada a l'edifici "Salvany" (Roc Boronat). També participarà en diferents projectes de recerca com a membre integrat en un equip per tal de valorar i avaluar les seves necessitats i prestant

serveis d'informació i coneixements especialitzats amb gran valor afegit per a grups amb necessitats ben definides.

A continuació relacionem algunes de les diferents tasques que realitza un bibliotecari integrat que podrien integrar-se en la proposta que es presenta:

- Recerca d'informació i documents especialitzats.
- Assessorar sobre drets d'autor i propietat intel·lectual.
- Informar sobre on publicar els treballs científics.
- Assessorar sobre els indicadors que serveixen per avaluar les publicacions.
- Assessorar sobre repositoris de documents científics.
- Donar suport en la creació i manteniment del currículum del investigador.
- Planificació i gestió de serveis virtuals i presencials.
- Recolzament en la redacció dels seus treballs científics així com recomanacions per a la seva edició i posicionament a les diferents revistes científiques.

8.2 Justificació de la proposta

L'objectiu principal d'aquest treball es implementar un servei de bibliotecari integrat que resolgui les necessitats d'informació especialitzada que amb el Servei d'Atenció a l'Usuari i Referència actual, a dia d'avui, no es solucionen. Els professionals del Departament de Salut es dediquen, majoritàriament, a la investigació i a la recerca de dades molt específiques que necessiten d'estratègies de cerca avançada en bases de dades especialitzades, com PubMed, Web of Science, ISI Web of Knowledge etc. les quals fan servir tesaurus i operadors booleans específics a l'hora de realitzar la cerca d'informació sol·licitada.

Aquest va ser un dels motius pel qual es va detectar la necessitat de la figura d'un bibliotecari més especialitzat en l'àmbit sanitari dins de la biblioteca, el qual participés d'una forma activa i in situ amb els diferents grups de recerca / investigació del Departament de Salut i d'altres organismes adscrits (hospitals, CatSalut, ICS, ...).

El bibliotecari integrat haurà de respondre a les necessitats concretes dels professionals del Departament de Salut com: resoldre les seves necessitats d'informació, difondre els seus resultats d'investigació, informar sobre polítiques de copyright de les revistes, crear dipòsits institucionals i temàtics, crear llocs web per a grups de recerca, difondre els resultats d'investigació a través de les xarxes socials: Facebook, Twitter, Slideshare...

8.3 Objectius

El nou model de bibliotecari integrat (Embedded librarians) és una de les opcions que els bibliotecaris estan considerant en el procés de redefinir-se a si mateixos i trobar les maneres d'aplicar els seus coneixements i habilitats en l'era digital.

Els objectius estratègics són els següents:

1. Formar a un tècnic bibliotecari com a bibliotecari integrat
2. Establir els criteris i requisits que han de tenir els usuaris per accedir al servei del bibliotecari integrat
3. Establir terminis del servei
4. Elaborar un Prototip del nou servei amb l'aplicatiu Mockflow
5. Implementar aquest servei dins del portal de la Biblioteca
6. Difondre la figura del bibliotecari integrat

8.4 Línies d'actuació

Les línies d'actuació són el principi de l'assoliment dels objectius marcats per la Biblioteca de Ciències de la Salut, per tal d'implementar dins dels serveis que ofereix la biblioteca, la figura del bibliotecari integrat. S'estableixen unes línies d'actuació que donaran resposta a aquests sis objectius i que permetran posar en marxa aquest nou servei de suport a la recerca.

Tasca 1. Formar a un tècnic bibliotecari com a bibliotecari integrat

El bibliotecari integrat presta serveis d'informació i coneixement altament especialitzats, personalitzats i amb gran valor afegit a un grup d'usuaris que tenen necessitats ben definides.

Accions:

- Definir les disciplines en què s'ha de formar al bibliotecari integrat dins de les ciències de la salut, com serien: política i gestió sanitària, economia de la salut, salut pública, protecció de la salut, farmàcia, legislació sanitària i administració pública.
- Formar al bibliotecari en el coneixement de les diferents disciplines en les quals treballen els investigadors, als quals es vol donar suport.
- Estar actualitzat sobre la informació més rellevant publicada en aquelles disciplines.
- Establir relacions fortes amb els membres de l'equip de recerca (treball en equip).

- Dominar l'ús dels gestors de referències bibliogràfiques Zotero i Mendeley.
- Fidelitzar als usuaris i crear vincles per col·laborar, més endavant, entre el bibliotecari integrat i el futur investigador.

Responsable: Tècnic bibliotecari | Temps: Gener-Juny 2019

Indicadors: no s'estableix cap indicador d'avaluació, però sí que es convenient fer formació continuada.

Tasca 2. Establir els criteris i requisits que han de tenir els usuaris per accedir al servei del bibliotecari integrat

Per sol·licitar aquest servei s'hauran d'establir uns criteris i requisits per tal que funcioni correctament.

Accions:

- Establir els criteris per sol·licitar el servei;
- Dissenyar el formulari;
- Dissenyar el mecanisme per a sol·licitar el servei.

Responsable: Tècnic bibliotecari | Temps: Indefinit

Indicadors: Nombre de sol·licituds

Tasca 3. Establir terminis del servei

El bibliotecari integrat juntament amb cadascun dels grups de recerca definiran un calendari per acomplir les tasques a portar a terme en el projecte. Actualment hi ha dos grups de recerca creats:

- [Pla director socio sanitari](#)
- [Programa de Prevenció i Atenció de la Cronicitat](#)

Accions:

- Establir un calendari de les tasques a realitzar durant el projecte
- Acordar la freqüència i lloc de les reunions (quinzenal, setmanal, mensual, etc.)
- Decidir la durada de les reunions.

Responsable: Tècnic bibliotecari | Temps: Indefinit

Indicadors: Temps invertit per reunió; Nombre de reunions

TASCA 4. Prototip del nou servei al portal de la Biblioteca

Elaborar prototip del portal de la Biblioteca mitjançant una eina de prototipat web que il·lustri l'organització del nou servei en el contingut del portal i les pautes a seguir per sol·licitar aquest servei.

Accions:

- Cercar una eina de prototipat web
- Decidir els apartats que s'inclouran a la pàgina web del servei del bibliotecari integrat
- Realitzar el disseny gràfic i visual del nou servei al web de la Biblioteca. Seguir estrictament *La Guia d'estil del Programa d'Identificació Visual de la Generalitat de Catalunya*, amb la intenció de respectar la uniformitat de la imatge corporativa de l'entitat.

Responsable: Tècnic bibliotecari

Temps: Juliol -Agost 2019

Prototip: servei de bibliotecari integrat

Impressió de pantalla del "prototip" del servei de bibliotecari integrat

Prototip: servei de bibliotecari integrat

Tasca 5 . Implementar aquest servei dins del portal de la Biblioteca

Per implementar aquest servei dins del portal de la Biblioteca s'haurà crear un espai virtual i planificar el servei.

Accions:

- Implementar el servei de la figura del “Bibliotecari integrat” dins dels serveis de la biblioteca al web amb l’ajut del servei informàtic del Departament de Salut.
- Crear un formulari per gestionar les sol·licituds amb les necessitats d’informació pròpies d’aquest servei. (tasca 2)
- Establir un calendari amb l’objectiu de planificar el servei.

Responsable: Directora de la Biblioteca

Temps: Setembre 2019

Tasca 6. Difondre la figura del bibliotecari integrat

Un cop implementat el servei dins del portal de la biblioteca s'haurà de difondre la figura del bibliotecari integrat i les tasques que realitzarà.

Accions:

- En el moment de la posada en marxa es realitzarà una sessió informativa per presentar el nou servei als professionals del Departament de Salut.
- Difusió a través de les xarxes socials de la Biblioteca: Facebook, Twitter, Pinterest.
- Difusió a la Intranet i al portal web de la Biblioteca.
- Difusió a través del taulell d'anuncis de la Biblioteca i del Punt de Servei de l'edifici Salvany.
- Donar publicitat de forma impresa dins dels butlletins que es reparteixen internament pel Departament.
- Informar als investigadors i grups de recerca d'aquest nou servei de la Biblioteca.

Responsable: Tècnic bibliotecari

Temps: Octubre-Desembre 2018

Indicadors: Feedback a les diferents xarxes socials; Nombre de consultes realitzades pels usuaris sobre aquest nou servei.

8.5 Recursos humans

Actualment la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya compta amb 6 tècnics bibliotecaris. Per a la realització d'aquesta proposta de millora, es necessitarà un tècnic bibliotecari expert en recerca documental. Actualment, un tècnic bibliotecari és el responsable del Servei d'informació especialitzada. Degut això, aquest nou servei serà gestionat per aquest mateix tècnic el qual serà recolzat pels seus companys, en cas de necessitat, en quant a la resta de les seves tasques.

La persona responsable d'aquest projecte serà la Directora de la Biblioteca de Ciències de la Salut. El tècnic bibliotecari responsable d'aquest servei dedicarà, depenent de les necessitats del servei, part de la seva jornada laboral. Actualment aquesta persona és responsable del Servei d'informació especialitzada i del repositori digital "Scientia". A mesura que es vagi desenvolupant el servei s'avaluaran les necessitats del mateix, en el cas de necessitar més temps comptarà amb el suport dels seus companys per redistribuir i fer efectives les seves tasques.

8.6 Recursos tecnològics

Per portar a terme el servei de bibliotecari integrat es necessitaran els recursos següents:

Recursos tangibles: ordinador de taula, ordinador portàtil, USB i mòbil. Es recomana aprofitar el seu ordinador de taula i, també aprofitaria un dels portàtils que té la biblioteca per aquelles reunions en les quals s'hagi de desplaçar.

Recursos intangibles: programari adient a les necessitats del servei com podria ser Zotero i Mendeley (gestors de referències bibliogràfiques); Google Drive (per compartir i editar documents de forma col·laborativa) i per a les tasques generals es comptarà amb el programari Office més comú i eines d'edició d'imatge.

Pel que fa a la cerca, localització i consulta d'articles, revistes, llibres, actes de congressos, informes, procediments, legislació, etc. disposarà d'accés al text complet d'un recull de bases de dades i recursos bibliogràfics de l'àrea de ciències de la salut com serien la Web of Science, Uptodate, Clinical Key, PubMed i Ovid Medline. Totes aquestes bases de dades estan pressupostades cada any dins del pressupost de la Biblioteca del Departament de Salut.

8.7 Recursos econòmics

Els recursos econòmics necessaris per a la implementació d'aquest servei seran els següents:

Tècnic bibliotecari: el bibliotecari responsable d'aquest servei forma part del personal de la biblioteca i la seva nòmina depèn del Departament de Salut.

Maquinari: la Biblioteca disposa d'ordinadors portàtils i USB. Pel que fa al telèfon mòbil es demanarà a la Unitat de Compres del Departament de Salut.

Bases de dades: l'accés a les bases de dades i d'altres eines i recursos de pagament, a text complet, necessaris per desenvolupar aquest servei estan inclosos dins del pressupost general del Departament de Salut i accessibles des del portal de la Biblioteca.

Desplaçaments: els bitllets de transport públic es liquidaran des de la unitat d'Habilitació del Departament de Salut. En aquests casos el Departament disposa de targetes de transport públic per cobrir aquest tipus de necessitats.

Formació: El Departament de Salut té una ampla oferta formativa en ciències de la salut. També, per necessitats del servei, els seus professionals poden sol·licitar el pagament a jornades, congressos, postgraus, màsters, etc. sempre que estiguin relacionades amb el lloc de treball que ocupa.

El cost econòmic del projecte és de 0€ ja que tant els recursos humans com els tecnològics ja estan disponibles a la Biblioteca. L'actual crisi econòmica no ens permet contractar a nou personal bibliotecari ni la compra de nou equipament informàtic. Quant als desplaçaments i formació també és de 0€ ja que serà assumit pel pressupost de la Generalitat de Catalunya.

En un futur es valorarà la incorporació de personal bibliotecari especialitzat en la recerca d'acord amb les necessitats d'aquest nou servei.

8.8 Avaluació de la proposta de millora

Per portar a terme l'avaluació d'aquesta proposta de millora, s'establiran uns indicadors que permetin recollir dades que serveixin per fer una valoració de l'activitat d'aquest nou servei al llarg del 2019, i comprovar si s'han assolit els objectius. D'acord amb el grau d'assoliment, es redefiniran i, si és necessari es planificaren noves línies d'actuació per a l'any següent.

Es realitzarà una avaluació anualment amb totes les dades d'ús recollides sobre la quantitat de grups de recerca als quals s'ha donat suport, funcionament, continguts, problemàtiques i opinions dels usuaris. S'ha d'avaluar tant el servei que ofereix el tècnic bibliotecari als usuaris com la pàgina web on s'informa del servei.

Per avaluar la pàgina web s'utilitzarà Google Analytics, un servei gratuït d'estadístiques de llocs web.

Permet obtenir les següents dades:

- Usuaris: nombre de visitants, nombre de visites, visitants nous, durada de les visites, etc.
- Fonts de tràfic: per paraula clau utilitzades, per cercadors utilitzats, ...
- Arquitectura de continguts: anàlisi de navegació, punts d'entrada i sortida del portal, pàgines més vistes, enllaços trencats, ...
- Dades tècniques: versions de navegadors, resolucions de pantalla, etc.

S'elaborarà una enquesta per recollir dades quantitatives sobre la satisfacció de l'usuari quant a les seves necessitats d'informació i la seva valoració quant al servei de bibliotecari integrat que ofereix la Biblioteca i així extreure'n posteriorment conclusions qualitatives.

Aquesta hauria d'incloure diferents ítems, preguntes tancades, en les quals hi ha delimitades les opcions de resposta i cal escollir-ne una o més d'una, d'aquesta forma l'enquesta és més senzilla i ràpida de contestar. Dins d'aquesta tipologia ens trobem amb respostes d'elecció binària (Si, No), d'elecció múltiple (escollir una opció), i també amb escales graduades numèriques o de quantitat (molt,

bastant, poc, gens), sense punt central per tal que l'enquestat es decanti cap a una resposta més favorable o menys favorable.

També hi hauria algunes preguntes obertes, sense delimitar cap resposta, i en les quals es dona un espai suficient per a que l'usuari contesti. Aquest tipus de preguntes són d'un caire més subjectiu i permeten a l'enquestat expressar la seva opinió.

9. Conclusions

L'objectiu del treball és la implementació del Servei de Bibliotecari Integrat dins del conjunt de serveis que la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya ofereix als seus usuaris amb la finalitat d'acomplir els seus compromisos pensats per a un públic especialitzat en l'àrea de salut i centrats en l'atenció a l'usuari, la informació especialitzada i la recerca. Aquest servei permetrà a la biblioteca adaptar-se millor a les necessitats tecnològiques actuals ja que Internet ha provocat un canvi en el consum de la informació i, degut a això, la biblioteca física ha deixat de ser el punt de partida de la recerca acadèmica.

Considero que, en base als resultats obtinguts en aquest treball, implementar aquest servei dins dels serveis de la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya, del Departament de Salut, és necessari, útil i viable.

La implementació d'aquest servei serà més fàcil i accessible per al tècnic responsable del servei per tres raons:

- La Biblioteca de Ciències de la Salut és una biblioteca especialitzada en una única temàtica, les ciències de la salut. En canvi a les biblioteques universitàries conviuen temàtiques molt diverses i tècniques, la qual cosa dificulta molt la formació del tècnic responsable d'aquest servei.
- El tècnic bibliotecari que es responsabilitzarà d'aquest servei porta anys com a responsable del servei d'Informació Especialitzada que ofereix la Biblioteca als seus usuaris. És per aquest motiu i pels diferents cursos que ja ha realitzat, sobre les diferents bases de dades especialitzades en Medicina (p.ex. PubMed), que està molt familiaritzat amb cerques i termes que fan referència al llenguatge sanitari.
- També, el Departament de Salut compta amb un pressupost específic destinat a la formació adaptada a les necessitats dels seus treballadors.

Pel que fa als objectius específics d'aquest treball considero que s'han complert tots. Per a la seva implementació s'han establert unes línies d'actuació, les quals han donat resposta als objectius marcats, i finalment, posar en marxa aquest nou servei.

Amb aquest nou servei es beneficiarà, tal i com comenta en Dídac Martínez (2013):

- D'una banda el bibliotecari ja que pot desenvolupar les seves habilitats professionals, i
- D'altra banda la biblioteca que pot veure com s'incrementen els usos i recursos així con la valoració de la mateixa, i
- Finalment es beneficia el projecte d'investigació.

Considero que aquest projecte ha estat enriquidor tant a nivell personal com professional. A nivell personal m'ha permès posar en pràctica els coneixements adquirits en moltes de les assignatures del Grau d'Informació i Documentació, com per exemple: Aspectes legals de la Informació, Metodologia de la Recerca, Sistemes de Gestió Automatitzada, Recursos i Serveis d'Informació, Avaluació i Qualitat, Tècniques de comunicació, Cerca i Ús d'Informació, Recuperació d'Informació... i, a nivell professional, he aprofundit en el coneixement i la planificació/organització dels passos que s'han de seguir a l'hora de fer un projecte.

Finalment, m'agradaria que aquest treball tingués una continuïtat sobretot en la part d'avaluació ja que seria una bona línia de treball a tenir en compte amb l'objectiu d'aprofundir en aquesta part i així detectar les mancances i proposar millores.

Bibliografía i webgrafía

- Auckland, Mary. (2012). «Re-skilling for research: an investigation into the role and skills of subject and liaison librarians required to effectively support the evolving information needs of researchers». *RLUK. Research Libraries UK*, 2012. Disponible a: <<http://www.rluk.ac.uk/wp-content/uploads/2014/02/RLUK-Re-skilling.pdf>>. [Consulta: 19/08/2017].
- Campbell, J. D. (2006). «Changing a cultural icon: the academic library as a virtual destination». *EDUCASUSE Review*, 41 (1), 16–31. Disponible a: <<http://er.educause.edu/articles/2006/1/changing-a-cultural-icon-the-academic-library-as-a-virtual-destination>>. [Consulta: 19/08/2017].
- Caridad Sebastián, Mercedes; Martínez Cardama, Sara (2013). «El bibliotecario integrado en el aprendizaje universitario». *El profesional de la información*, marzo-abril, v.22, n.2, pp. 149-154.
- Carlson, J., & Kneale, R. (2011). «Embedded librarianship in the research context: Navigating new waters». *College and Research Libraries News*, 72 (3), 167–170. Disponible a: <http://crln.acrl.org/index.php/crlnews/article/viewFile/8530/8847>. [Consulta: 15/08/2017].
- Dewey, Barbara I. (2004). «The embeded librarían: strategic campus colaborations». *Resource Sharing & Information Networks*, v17, n1-2, 2004, p.5-17.
- Education Advisory Board (2012). «Redefining the Academic Library: Managing the Migration to Digital Information Services». *The Advisory Board Company*. Disponible a: <<https://macsphere.mcmaster.ca/bitstream/11375/14584/1/fulltext.pdf>>. [Consulta: 12/08/2017].
- Gil Cano, Damià; López Burull, Alexandre. (2014). «El bibliotecari integrat a la Universitat de Girona: propostes de nous serveis bibliotecaris». *ITEM: revista de Biblioteconomia i Documentació*, Núm. 58 (2014). Disponible a: <<http://www.raco.cat.sire.ub.edu/index.php/Item/article/view/284423>>. [Consulta: 20/08/2017].
- González-Solar, Llarina (2016). «La biblioteca universitaria orientada a la investigación: propuesta de un modelo de servicio centrado en el usuario desde la perspectiva del marketing». *Repositori Universidade da Coruña*. Disponible a <<http://hdl.handle.net/2183/17112>>. [Consulta: 27/10/2017].
- Lorite, Manuel. (2013). «Más allá de la biblioteca: el bibliotecario incrustado y el apoyo a la investigación, docencia, edición, publicación y gestión en la UAM». *V Jornada sobre buenas prácticas en el ámbito de las bibliotecas. Consorcio Madroño*, Madrid, 17 de junio de 2013. [Consulta: 29/09/2017].

- Mallon, Mellissa. «What are Embedded Librarians». *Research Guides*. Vanderbilt University Library. Disponible a: <<http://researchguides.library.vanderbilt.edu/embeddedlibrarians>>. [Consulta: 20/12/2017].
- Martínez, Dídac. (2013). «El bibliotecario incrustado en la UPC». *V Jornada sobre buenas prácticas en el ámbito de las bibliotecas*. Consorcio Madroño, Madrid, 17 de junio de 2013. Disponible a: <http://www.consorcioamadrono.es/noticias_eventos/2013/JornadasMadrone/upc/ElbibliotecarioincrustadoUPC.pdf>. [Consulta: 20/08/2017].
- Martínez, Dídac. (2013). «El bibliotecario incrustado (the embedded librarian) en las bibliotecas de la Universitat Politècnica de Catalunya». *Barcelona Tech. UPCommons*. 2013. Disponible a: <<http://hdl.handle.net/2117/18042>>. [Consulta: 20/08/2017].
- Olsen, H. K. (2012). «Research group librarian - a cooperating partner in research?». *LIBER Quarterly*, 22(3), 190. doi:10.18352/lq.8090. Disponible a <<https://www.liberquarterly.eu/articles/10.18352/lq.8090/>>. [Consulta: 10/10/2017].
- Reitz, Joan M. *ODLIS: Online Dictionary for Library and Information Science*. Disponible a: <http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_s.aspx>. [Consulta: 10/10/2017].
- Shumaker, David. (2012). «The embedded librarian: Innovative strategies for taking knowledge where it's needed». Medford, New Jersey: *Information Today, Inc*. 2012.
- Shumaker, David. (2013). «Disruption, alignment and embedded librarianship» The Embedded Librarian. 2013b. Disponible a: <https://www.sla.org/wp-content/uploads/2014/10/Virtual_14_Disruption_Alignment.pdf>. [Consulta: 06/10/2017].
- Torres Salinas, Daniel. (2011). «Integrados en la investigación: los embedded librarians». *Anuari ThinkEPI*, 2011, v. 5, pp. 48-51.
- Tremosa Armengol, Jordi. (2015). «Bibliotecari integrat? - el suport a la recerca al CRAI Biblioteca del Campus de Mundet: d'on venim i cap a on anem». (text) *CRAI: Jornada de bones pràctiques / Aula Magna, 25 novembre 2015*. Disponible a: <<http://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/68225>>. [Consulta: 25/09/2017].

10. Annexos

12.1 Annex 1. Entrevista a Marta López Vivancos (UPC)

Entrevista a Marta López Vivancos, de l'equip de la Direcció de Biblioteques de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Aquesta entrevista es va realitzar el passat dia 7 de novembre de 2017 a les 16:30 h. a la Facultat de Biblioteconomia.

Bona tarda Marta,

En primer lloc, moltes gràcies per donar-me l'oportunitat de conèixer de primera mà quina és la situació actual en quant a la figura del bibliotecari integrat en la seva institució. Enregistraré l'entrevista per poder fer després la transcripció.

Com vaig comentar en el primer correu que vaig enviar al Dídac Martínez, actualment estic realitzant el meu Treball de Fi de Grau, i degut a que el tema triat és: *El bibliotecari integrat un nou perfil a la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya*, m'adreço a vostè, després d'haver llegit el seu article: «El bibliotecario incrustado (the embedded librarian) en las bibliotecas de la Universitat Politècnica de Catalunya», per demanar-li una entrevista i així poder valorar la figura de bibliotecari integrat en la seva institució.

El Dídac Martínez, et va reenviar el meu correu i tu em vas respondre dient que em podies atendre per fer l'entrevista ja que també formaves part de l'equip de Direcció de les biblioteques de la UPC.

1. A partir d'aquí, m'agradaria conèixer què em penses al respecte?

Primer per situar-nos, et voldria comentar que l'origen d'aquesta tipologia de *bibliotecari integrat (embedded librarian)* ve del món anglosaxó. Nosaltres a la UPC, ja vàrem començar a treballar-ho en una faceta prèvia amb la figura del *bibliotecari temàtic (subject librarian)*.

Aquesta tipologia de bibliotecari fa referència a un bibliotecari especialitzat en una temàtica i té una raó de ser en l'origen dels estudis de biblioteconomia dels EEUU i Anglaterra. Són persones que tenen una formació com químic, biòleg..., després es formen en Biblioteconomia i passen a treballar a una biblioteca, aquest són els originals *subject librarians*, ja que tenen els coneixements a nivell temàtic i la formació amb les tècniques relacionades amb la gestió de la informació, amb la qual cosa estan molt preparats per respondre les necessitats d'informació d'uns usuaris específics. Un bibliotecari amb un gran valor afegit.

Al revés del que tradicionalment es fa a Espanya, que primer es fa Biblioteconomia i, o bé et quedes aquí o amplies coneixements i fas una llicenciatura. Jo, per exemple, vaig fer periodisme, és a dir partim de la professió, del que ens interessa que és la biblioteca i després ens formen en altres àmbits.

Nosaltres vam intentar implementar-ho, però el “problema” que ens van trobar a la UPC, és que totes les titulacions són molt tècniques, per tant si tu no has estudiat Informàtica, o Telecom, o Arquitectura, ets un *subject librarian* “d’estar per casa” però si tens la formació funciona molt bé.

Doncs, una evolució d’aquesta tipologia de bibliotecari és la figura del *bibliotecari integrat*, (*embedded librarian*). Jo vaig sentir parlar per primera vegada en un congrés de biblioteques polítècniques europees, fa més de 10 anys, com el bibliotecari que participa activament en tasques no catalogades com de biblioteca, com podrien ser catalogar, fer préstec..., i on es parlava que com biblioteques que som hem de sortir del nostre espai físic i “incrustar-nos “en el dia a dia de la universitat.

Hem de tenir present, que actualment no són exclusius de la biblioteca ni els serveis, ni la col·lecció, ni els espais ... ja que la col·lecció és digital, hi ha altres espais a la universitat on els estudiants podem fer les seves tasques per tant, hem de ressituar-nos i fer-nos necessaris, hem d’intentar estar en els sistemes de decisió de la Universitat amb la qual cosa es fa necessari sortir de la biblioteca i ampliar tasques. En definitiva hem d’afegir “valor” i ser “proactius”

En aquest sentit nosaltres a la UPC participem activament en dos aspectes: la docència i la recerca. La biblioteca sap formar part i integrar-se en els mecanismes de la universitat, per tant quan sentim parlar d’algun projecte en el qual podem encaixar ens fem visibles. He de dir que alguns projectes s’han proposat des de la biblioteca, de fet, un exemple és el projecte que anomena el Dídac Martínez en el seu article: el *Descriptor de la Recerca i l’Avaluació de la UPC* (DRAC), un sistema d’informació, gestió i avaluació de la investigació de la UPC. DRAC és una aplicació informàtica que ofereix diverses alternatives, entre les quals hi ha la gestió dels CV dels professors i dels investigadors. També calcula els punts que s’atorga a cada persona o unitat d’investigació per la seva activitat investigadora, per tal d’acreditar la seva activitat acadèmica a la UPC. Ens vam plantejar com podíem nosaltres participar en l’avaluació dels CV dels professors i en la gestió d’aquest CV, doncs, revisant i validant les cites bibliogràfiques, depurant el tema del nom dels autors, afegint metadades, és a dir aprofitar l’ocasió per integrar-nos.

Segons David Shumaker of *Catholic University of America’s School of Library and Information Science*, un pas fonamental per a l’èxit, és el suport de la Direcció de l’organització, i l’article de Martínez, Dídac. «El bibliotecario incrustado (the

embedded librarian) en las bibliotecas de la Universitat Politècnica de Catalunya», exposa l'experiència de 5 casos pràctics a la UPC i ens parla dels **beneficis** d'aquesta participació:

- D'una banda es beneficia el bibliotecari ja que pot desenvolupar les seves habilitats professionals i
- D'altra banda es beneficia la biblioteca que pot veure com s'incrementen els usos i recursos així con la valoració de la mateixa, i
- Finalment es beneficia el projecte.

2. Veu rebre el suport necessari per part de la direcció de la Universitat Politècnica de Catalunya, per a la seva implementació? O depèn de la Direcció de Biblioteques de la UPC?

La UPC com a universitat té una estratègia i les biblioteques en tenen una altra, però ambdues han d'estar en sintonia. Nosaltres som un servei més de la universitat, per tant la biblioteca funciona a partir del que la universitat demanda, del que creu que s'ha de fer a uns anys vista. És cert que a vegades ens demanen coses des de la direcció, però normalment, no és així, nosaltres hem de ser proactius. La universitat ens dona suficient autonomia per desenvolupar els nostres propis projectes i per desenvolupar-los. Un element crític és el factor informàtic, ja sigui propi o extern és a dir, que per molt que tu tinguis una idea, boníssima, si la universitat no et facilita els recursos (econòmics, informàtics i de personal) aquesta no es podrà portar a terme. En aquest sentint nosaltres sí que vam rebre recursos.

Et puc comentar dos projectes que van sorgir de la biblioteca i que en altres universitats han sorgit dels sistemes informàtics o d'altres departaments.

1. Repositoris institucionals, (comenta el Dídac Martínez en el seu article) per emmagatzemar la producció científica de la universitat. Nosaltres vam aconseguir un mandat per que la universitat informés de l'obligatorietat de dipositar certs documents en aquest repositori.
 2. FUTUR, portal obert, és un dels elements més valorats de la universitat. A partir del DRAC (gestor de recerca) hem creat una passarel·la i allà hi ha totes les dades de la recerca que es fa a la universitat, en obert, i es pot veure, quins son els principals investigadors en antenes, per exemple? I es pot veure “qui investiga”, “que publica”, i quan publiquen ho enllacen a text complet, o bé en un article d'una revista.
- 3. En aquest sentit, tenim dades d'altres biblioteques universitats, com per exemple la Universitat de Girona, que en un qüestionari que els hem enviat, ens comenten: *arran de la petició d'un grup de recerca es va plantejar a la direcció i aquesta va estar d'acord en que un expert en gestió documental formés part del grup de recerca.***

També, hem enviat el mateix qüestionari a la Universitat Autònoma de Madrid, i aquesta és la seva resposta: *“la pertenencia a un grupo de investigación de la Universidad carece de validez legal puesto que la normativa de grupos de investigación de la Universidad prohíbe expresamente al PAS (personal de administración y servicios en el que se incluye el personal bibliotecario) ser miembro oficial”*

Sí realment és així, està clar que a la universitat hi ha diferents col·lectius, i realment costa molt arribar a forma part d'un grup de recerca. Els professors i investigadors pensen que estan en un altre nivell, nosaltres estem en el grup del PAS (personal d'administració i serveis) i tal i com el seu nom indica, el bibliotecari no té cap vinculació amb docents i investigadors.

[Potser una mica la sensació d'intrusió?]

Nosaltres vàrem intentar el que es coneix com el “bibliotecari formador”. En un principi els alumnes venien a la biblioteca i els explicàvem com funciona la biblioteca, però vam voler anar una mica més enllà i vam pensar en muntar un curs amb una de les competències transversals, *d'ús formal de la informació*, i formalment ens van dir que ho acceptaven com a competència però que com a bibliotecaris “no podíem figurar com a professors”. Total, nosaltres fèiem la docència però qui finalment signava les actes eren els professors. Mai hem tingut la potestat de ser docents.

En canvi, als Estats Units, el bibliotecari integrat és un membre més del grup de recerca. El bibliotecari forma part del grup de recerca formalment. Actualment gestiona les dades de recerca, el que es coneix com repositoris de “dades de recerca”. Quan es fa una investigació es recullen moltes dades i aquestes es poden reutilitzar per a una altra investigació, ja que per exemple recollir dades d'investigació durant 10 anys, implica moltes dades, i el nostre valor afegit és gestionar totes aquestes dades de recerca. Aquí hi ha un filó molt important.

Però aquí estem lluny d'aquesta situació, aquí et diuen...”tu a la biblioteca”...si et necessitem ja et trucarem, en definitiva ens hem de reinventar.

4. Realment existeix un protocol que prohibeix al PAS ser membre oficial d'un grup de recerca/investigació?

Que jo sàpiga no existeix cap protocol que prohibeixi al PAS se membre oficial d'un grup de recerca. Crec que és una paraula una mica forta, però és cert que a la pràctica és molt i molt difícil poder arribar a formar part d'un grup de recerca. Només t'haig de dir que nosaltres, actualment, no estem participant en cap grup de recerca, ja ens agradaria...

5. És així a totes les universitats?

Fins a on jo conec si, a Catalunya i a Espanya. No és així, per ex., als Estats Units.

6. Com s'arriba a conèixer i establir relacions amb un grup de recerca? Com es treballa aquesta confiança abans de formar part del grup de recerca?

S'ha d'intentar aprofitar cada moment, fent cerques super bones, estudis bibliomètrics... També els hi podem dir: tota la producció científica que tu estàs produint nosaltres te la podem fer visible i, a més, et donem suport per a l'edició de les revistes. Fem moltes coses com a bibliotecaris que desconeixes...

7. Quines són les competències necessàries d'aquests bibliotecaris?

A més de les competències professionals "habituals", caldria incloure les següents: Treball en equip, gestió de projectes, planificació i organització, relacions interpersonals, flexibilitat, orientació als resultats, planificació i organització, iniciativa, comunicació, innovació i creativitat.

8. Creuen els investigadors que els professionals estan formats per integrar-se en un grup de recerca? Si tenen les aptituds necessàries...

No, la majoria d'investigadors desconeixen els nostres coneixements i aptituds.

9. Com ho valoren els docents/investigadors?

Jo crec que hi ha de tot, el feedback és molt bo. El problema és que normalment no penses: Caldria un bibliotecari?

Els investigadors ho valoren, però a vegades hem de sentir... (per exemple amb el tema de la propietat intel·lectual) *vosaltres no sou advocats*, o segons sigui el tema... *no sou informàtics, o no sou professors...*

10. Com us feu visibles a la pàgina web?

Actualment no està resolt, estem canviant la nostra pàgina web. Està previst tenir-la actualitzada al segon semestre del proper any. Hi ha algunes facultats als EEUU on figura la fotografia de la persona i el seu correu electrònic per contactar.

11. Disposeu d'algun programari per compartir informació d'un projecte amb els investigadors?

Sí, hi ha diferent programari per compartir informació, tenim intranet, i molts recursos informàtics per compartir informació.

12. De tots els serveis que ofereix la Biblioteca de la UPC quins es podrien associar a la figura del bibliotecari incrustat?

Nosaltres som: Servei de biblioteques + publicacions + arxiu (tenim 3 potes). Es podrien associar els següents serveis:

- a. Gestió bibliogràfica docent – PRISMA.
- b. DRAC + FUTUR.
- c. Publicacions con Servei de biblioteques, publicacions i arxius. Per editar llibres, articles.

- d. Suport a l'avaluació i l'acreditació
- e. Servei d'assessorament en propietat intel·lectual.
- f. Habilitats informacionals
- g. Processos de acreditacions - Avaluació de CV dels autors

13. I finalment, com valora la biblioteca aquest servei? Hi ha indicadors?

Els indicadors és un tema complicat i a la vegada bàsic, són essencials per avaluar un servei. Actualment recollim dades de què se està fent bé, intentant mantenir al dia tots els sistemes d'informació (per exemple, revisar CV i tenir-los al dia) representa molta feina.

Finalment és cultura de treballar de forma col·laborativa, i quan dic col·laborativa vull dir – transversal – independentment dels "galons" que tinguis.

Actualment, a la universitat hi ha un programa de treball col·laboratiu, que és diu NEXUS 24 que el que pretén és aprendre a treballar de forma col·laborativa i transversal, per exemple dintre d'aquest programa hi ha un servei que es diu: *La gestió temàtica de la universitat*. Nosaltres tenim molts estudis i molt tecnològics, i no tenim un tesaurus, per tant cada unitat parla de matèries diferents. Llavors hem creat un grup en el qual hi ha un bibliotecari, una persona de la gestió acadèmica i gent del centre de desenvolupament tecnològic. També seria interessant que hi hagués dos PDI, però pensen que el seu temps esta dedicat a altres tasques. La voluntat és treballar de forma transversal i l'altre cosa és si es pot fer realitat o no.

Bé doncs aquestes eren les preguntes d'aquesta entrevista.

Moltes gràcies per les teves respostes i pel temps que m'has dedicat.

12.2 Annex 2. Entrevista a Jordi Tremosa (UB)

Entrevista a Jordi Tremosa, del CRAI Biblioteca del Campus de Mundet de la Universitat de Barcelona.

Aquesta entrevista es va realitzar el passat dia 15 de novembre de 2017 a les 17:00 h. al CRAI Biblioteca del Campus de Mundet de la Universitat de Barcelona.

Bona tarda Jordi,

En primer lloc, moltes gràcies per donar-me l'oportunitat de conèixer, de primera mà, quina és la situació actual en quant a la figura del bibliotecari integrat en la vostra institució. A continuació, enregistraré l'entrevista per poder fer, després, la transcripció.

Com vaig comentar en el primer correu que li vaig enviar, actualment estic realitzant el meu Treball de Fi de Grau, i degut a que el tema triat és: *El bibliotecari integrat un nou perfil a la Biblioteca de Ciències de la Salut de Catalunya*, m'adreço a vostè, després d'haver llegit la seva presentació de bones pràctiques: «Bibliotecari integrat? – el suport a la recerca al CRAI Biblioteca del Campus de Mundet: d'on venim i cap a on anem», per demanar-li una entrevista i així poder valorar la figura de bibliotecari integrat en la seva institució, tot i que ja em va comentar que no s'havia arribat a implementar.

1. A partir d'aquí, m'agradaria conèixer què em penses al respecte i quin és el motiu pel qual no es va arribar a implementar?

- Hi ha diferents motius. Aquí a la biblioteca hi ha el servei de suport a la recerca, i no sé fins a quin punt els mateixos investigadors són coneixedors d'aquest servei. Però més enllà de si ho coneixen o no, la feina diària no ens permet portar més iniciatives i anar més enllà. Una de les coses que vam fer és la *Jornada de Bones Pràctiques* «Bibliotecari integrat? – el suport a la recerca al CRAI Biblioteca del Campus de Mundet: d'on venim i cap a on anem» (novembre 2015). Vam anar a parlar amb les oficines de gestió de la recerca (cada facultat en té una) perquè vam pensar que si nosaltres fèiem suport a la recerca i ells també ens podríem solapar. La idea és no solapar-nos i conèixer la feina que fem els uns i els altres. Vam parlar amb les oficines de gestió de la recerca de psicologia i d'educació i vàrem quedar que tornaríem a posar-nos en contacte però, tant per part d'ells com per part nostra, això no ha estat possible.

Aleshores, el servei que donem és de cerques bibliogràfiques en el qual responem preguntes molt variades, com per exemple sobre les avaluacions de les publicacions científiques. Però no és un servei integrat.

Entenem el concepte de bibliotecari integrat com aquell bibliotecari que surt de la seva zona de confort i s'integra en l'equip. No obstant, això és una declaració d'intencions. Si ara tots els grups de recerca ens sol·licitessin aquest servei, fins a quin punt estariem preparats per afrontar-ho?

2. La figura prèvia al bibliotecari integrat, és el bibliotecari temàtic, hi ha alguna persona que estigui formada en alguna matèria?

- La majoria dels que hi treballem aquí tenim la titulació de Biblioteconomia i Documentació, que d'alguna manera ens serveix per afegir uns elements més tècnics que conceptuals. Jo ara he començat a estudiar psicologia, engrescat pel fet d'estar aquí, però ho fas una mica com pots. Hi ha gent que tot i no tenir la formació dels graus que es porten al campus, tenen molta experiència, de manera que si em demanen sobre algun tema en particular, dirigeixo la petició cap a una persona o altra.

Així doncs, no hi ha bibliotecari temàtic com a tal, però sí un bibliotecari que dona suport a la recerca. Recordo quan anava a classe del Cristòbal Urbano, que plantejava la dicotomia de si era millor el químic amb coneixement de documentació o el documentalista amb coneixements de química, la meva experiència és que hi ha de tot.

Segons la teva presentació, comentes que segons l'autor Carlson i Kneale (2011) s'ha de ser capaç de formar part d'un equip de treball multidisciplinari i actuar més enllà de l'espai físic de la biblioteca i acceptant el risc d'abandonar la zona de confort. David Schumaker *of Catholic University of America's School of Library and Information Science*, també ens parla de que un pas fonamental per a l'èxit és el suport de la direcció.

3. En el vostre cas, de qui depeneu del CRAI de la UB o de la Universitat de Barcelona, segons l'organigrama no està clar.

- En el meu cas, jo tinc una cap de biblioteca, a més a més hi ha una direcció des del CRAI i el CRAI alhora depèn d'algun del vicedegans, tot i que no sé ben bé de quin.

4. Així doncs, alhora d'implementar la figura de bibliotecari integrat, qui se n'ocuparia?

- Hi ha una unitat que és la de *Gestió de la Recerca* que la porta l'Ignasi Labastida, el és el referent de la recerca a l'UB. A la pràctica cada biblioteca porta una mica les seves actuacions. Per exemple, ara està molt "de moda" el tema la gestió de les dades, de portar les dades en obert. La idea una mica és, fins ara tenies accés a l'article i aquest arribava a una conclusions. Actualment la persona pot veure com s'han obtingut les dades i, si volgués, poder replicar l'experiment i potser arribar a altres conclusions.

A nivell de posar en marxa el concepte d'incrustar-se, cada biblioteca ho fa a la seva manera, tenint en compte els recursos de que disposes i les necessitats dels grups de recerca.

5. El Dídac Martínez, en el seu article «El bibliotecario incrustado (the embedded librarian) en las bibliotecas de la Universitat Politècnica de Catalunya», exposa l'experiència de 5 casos pràctics a la UPC i ens parla dels **beneficis** d'aquesta participació:

- D'una banda es beneficia el bibliotecari ja que pot desenvolupar les seves habilitats professionals i
- D'altra banda es beneficia la biblioteca que pot veure com s'incrementen els usos i recursos així com la valoració de la mateixa,
- I, finalment es beneficia el projecte.

No obstant, a la pràctica tot i tenir una molt bona idea si no tens els mitjans informàtics, econòmics i humans no la pots portar a la pràctica.

- És molt complicat entrar dins d'un grup de recerca, tot i que hi ha molts grups de recerca en les universitats. En el cas de la UPC només han arribat a formar part de 5.

Tot i això, caldria preguntar-se...si vinguessin 50 grups de recerca a buscar el servei, seriem capaços de donar la dedicació necessària?

En el nostre cas, ens han fet peticions de cerca bibliogràfica no t'incrustes en el grup però sí que tens un contacte amb l'investigador. Molts cops quan ens arriba la petició, al ser desconexors de la matèria, si que has de tenir una petita entrevista per enfocar la cerca. Recentment, he tingut una experiència en que ens va portar a intercanviar 3-4 e-mails i a trobar-nos 4 vegades. Tot i això, no ho considero com a bibliotecari integrat, tot i haver fet un suport important.

Potser ens hauríem de replantejar quan parlem del bibliotecari integrat que s'espera que faci aquest, que vagi molt més enllà de la cerca bibliogràfica? Depèn del que em diguis t'ho puc vendre com una experiència de bibliotecari integrat, realment hi ha hagut cerca de diferents bases de dades, de replantejament de termes...

6. En aquest sentit, tenim dades d'altres biblioteques universitats, com per exemple la Universitat de Girona, que en un qüestionari que els hem enviat, ens comenten: *“arran de la petició d'un grup de recerca es va plantejar a la direcció i aquesta va estar d'acord en que un expert en gestió documental formés part del grup de recerca”*.

També, hem enviat el mateix qüestionari a la Universitat Autònoma de Madrid, i aquesta és la seva resposta: *“la pertenencia a un grupo de investigación de la*

Universidad carece de validez legal puesto que la normativa de grupos de investigación de la Universidad prohíbe expresamente al PAS (personal de administración y servicios en el que se incluye el personal bibliotecario) ser miembro oficial”.

Realment existeix un protocol que prohibeix al PAS ser membre oficial d'un grup de recerca/investigació?

- En el nostre cas, no hi ha cap normativa que ens ho prohibeixi. En el nostre cas la Contxa Alba, directora del CRAI, com evidentment no pot anar a tot arreu, abans de fer una acció es parla. Per exemple, quan vam anar a parlar amb les oficines de recerca, primer vàrem parlar amb ella i amb l'Ignasi Labastida, i ells sí que ens van donar el seu recolzament.

No obstant, molts projectes poden implicar la necessitat de recursos humans que a la llarga, evidentment, també són econòmics i tot i que la direcció del CRAI estigués encantada, els recursos pressupostaris serien una limitació, i aquí ens plantejaríem de fins a quin punt es potencia la recerca.

Una figura en la que sí que estem integrats és en la formació, és la part de la formació en competències de la informació. En psicologia treballem des de fa uns 5 anys amb un PMI (projecte de millora i informació docent), amb l'objectiu d'aconseguir que els alumnes siguin autònoms en la cerca, en la gestió i en la comunicació d'informació, i aquí sí que estem integrats.

Nosaltres quan anem a les classes, podem donar ajut instrumental. D'aquí que estigui sempre el professor, per si et fan una pregunta conceptual, tens la sort que tens el professor. En canvi, quan aquestes preguntes les fan al taulell fas de bibliotecari i l'intentes entendre i donar resposta.

En la formació sí que estem molt ficats. Va ser un projecte que va començar en 5 assignatures i, actualment, estem en 13-14 la qual cosa ens indica que el projecte s'està fent gran i, en aquest cas, sí que considero que estem integrats.

7. És així a totes les universitats?

- Jo crec que hi ha de tot, però per poder integrar-te has d'haver treballat amb ells, t'han de conèixer... Els professors han de saber tot el que la biblioteca els hi pot oferir, tant en docència com en recerca, dues vies diferents. La recerca requereix un nivell molt alt d'especialització i, està clar que sí estàs integrat en l'equip de recerca, pots entendre millor de que va el tema i donar un suport més adient.

8. Com s'arriba a conèixer i establir relacions amb un grup de recerca? Com es treballa aquesta confiança abans de formar part del grup de recerca?

- La confiança es guanya amb el dia a dia, el contacte fa molt, és bàsica.

9. Quines són les competències necessàries d'aquests bibliotecaris?

- Molt bona pregunta...En relació amb les competències, aquest bibliotecari ha de ser una persona crítica, a nivell de destriar resultats, molt tècnica; conèixer les fonts cap a on han d'anar encaminades les necessitats informacionals; ser crític i sistemàtic, SSR i a part dels coneixements que es sobreentenen per a la seva formació.

10. Creuen els investigadors que els professionals (bibliotecaris) estan formats per integrar-se en un grup de recerca.

- No t'ho sabria dir! Jo crec que ells pensen: jo tinc els coneixements, les fonts de referència, a més a més, tenen una persona que és tècnica de recerca. Aquí a la universitat hi ha la figura de tècnic de recerca i, són ells els encarregats del finançament dels projectes. Aquests investigadors no ens necessiten gaire. Hem d'anar a buscar aquests investigadors que no tenen aquesta capacitat per accedir a projectes, potser els investigadors novells...

11. Com ho valoren els docents/investigadors?

- El investigadors ho valoren. Hi ha un sistema de recollida d'agraïments . Em consta que d'una manera o altra arriba. Aquí es donen canals per a la recollida d'aquestes dades.

12. Com us faríeu visibles a la pàgina web?

- Nosaltres a nivell de web, tenint un apartat de suport a la recerca, a través del SAU. És un servei d'informació virtual per resoldre qualsevol consulta sobre els CRAI Biblioteques i sobre els seus serveis i recursos. No està pensat tant a nivell personalitzat, però sí que es visible a nivell de web. Jo crec molt en anar a pica portes, o enviar missatges a través de llistes de distribució. Per exemple, enviant un e-correu avisant dels ajuts per a la investigació, i a través d'això, alguns contesten i ja tenim un feedback. També anar a parlar amb el vicedegats o amb els investigadors ja que tenim la sort de tenir-los molt a prop!

13. Disposeu d'algun programari per compartir informació d'un projecte amb els investigadors?

- En recerca no t'ho puc dir però en formació fem servir eines 2.0 com el Google Drive (un servei d'allotjament d'arxius al núvol, que permet l'emmagatzematge i transferència d'arxius).

14. De tots els serveis que ofereix la Biblioteca de la UB quins es podrien associar a la figura del bibliotecari incrustat?

- Doncs, tot els serveis relacionats amb:

Suport als investigadors

- Suport en la publicació i difusió del coneixement

- Gestió i edició de revistes científiques
- Avaluació de la producció científica
- Instruccions per publicar als repositoris de la UB: Recerca
- Localitzador de citacions rebudes
- Suport a la comunicació científica en anglès
- Dades de recerca

Suport a la docència

- Eines TIC/TAC
- Campus Virtual UB
- Elaboració de materials docents
- Publicació de materials docents al Dipòsit Digital UB
- Assessorament en drets d'autor, propietat intel·lectual i accés obert
-

15. I finalment, com valora la biblioteca aquest servei? Hi ha indicadors?

-Avui dia s'ha de valorar tot. Els indicadors són adients però s'haurien d'establir quin tipus d'indicadors, a partir de la satisfacció o a través d'enquestes, però ja sabem que les enquestes les respon qui les respon.

Bé doncs aquestes eren les preguntes d'aquesta entrevista.

Moltes gràcies per les teves respostes i pel temps que m'has dedicat.

12.3 Annex 3. Qüestionari Damià Gil (UdG)

QUESTIONARI “BIBLIOTECARI INTEGRAT”

Damià Gil - Cano
Universitat de Girona

Segons David Shumaker of Catholic University of America's School of Library and Information Science, un pas fonamental per a l'èxit, és el suport de la Direcció de l'organització

D'acord amb la teva experiència...

1. Veu rebre el suport necessari per part de la direcció de la UdG per a la seva implementació?

En aquest sentit cal dir que la petició va venir per part del grup de recerca que va fer aquesta proposta directament a la documentalista temàtica. Arran d'aquesta demanda, es va plantejar a la direcció de la biblioteca la possibilitat de formar part del grup de recerca com a expert en gestió de la informació i van estar d'acord.

2. Com va valorar la direcció de la UdG la figura del bibliotecari integrat?
 - a. Com una estratègia d'enfortiment i reorientació?
 - b. Com valor afegit per a la biblioteca?

Més aviat com un valor afegit que la biblioteca pot oferir a la comunitat universitària, concretament als investigadors.

3. Va ser difícil la seva implementació?

No va ser difícil, el que sí que ha suposat és una càrrega extra important de feina que s'ha hagut gestionar. No va ser difícil en tant que no es van posar traves des de la direcció. Pel que fa a altres possibles implementacions de la figura del bibliotecari integrat sí que és difícil atès que el fet que un bibliotecari que formi part d'un grup de recerca és percebuda pels integrants del grup de recerca com una figura aliena, estranya i fins a cert punt, intrusa. El motiu principal és que per a què un bibliotecari formi part activa d'un grup de recerca, per exemple de medicina, abans s'ha hagut de construir un lligam de confiança investigador/bibliotecari basat en les relacions tant professionals com extra-professionals. Un altre motiu, molt recurrent en la nostra professió, és que segurament no ens sabem vendre com cal i no sabem explicar bé què fem als no bibliotecaris.

4. Aquesta figura està reconeguda per la Universitat?

No, per la universitat no està reconeguda. Més aviat és desconeguda.

5. Participa el bibliotecari integrat activament en quant al suport a:

- La gestió acadèmica No
- La gestió de la investigació Sí
- La docència Sí
- La publicació acadèmica Sí
- L'administració electrònica No

6. Com ho valoren els docents/investigadors?

Els investigadors del grup de recerca ho valoren molt bé.

7. I la Biblioteca?

Aquí hi ha dos perspectives. Des de direcció, està molt ben valorat. Des del col·legues bibliotecaris hi ha diversitat d'opinions. Alguns creuen que aquesta figura ens ve gran, d'altres per contra desitjarien formar part d'un equip de recerca. Hi ha divisió.

8. Quines avantatges ha proporcionat aquesta figura a la Universitat?

A la Universitat en general no gaire perquè no s'ha publicitat gens aquesta figura.

9. Algun inconvenient destacable?

Caldria poder disposar de més temps per poder fer aportacions amb valor al grup i no només rebre demandes.

12.4 Annex 4. Questionari Manuel Lorite (UAM)

CUESTIONARIO “BIBLIOTECARIO INTEGRADO”

Manuel Lorite

Universidad Autónoma de Madrid

Segun David Shumaker of Catholic University of America’s School of Library and Information Science, identifica cuatro claves para el bibliotecario integrado

- Construye fuertes relaciones con los miembros de un grupo de usuarios de información específica.
- Focaliza en la comprensión de su trabajo y necesidades de información.
- Comparte sus objetivos y contribuye activamente al logro de estos objetivos.
- Se integra y se hace miembro indispensable del grupo.

Un paso no incluido en esta lista, pero fundamental para el éxito, es el apoyo de la Dirección de la organización

De acuerdo con su experiencia ...

1. ¿Recibieron el apoyo necesario por parte de la Dirección de la Universidad (UAM) para su implementación? NO

2. ¿Cómo valoró la Dirección de la Universidad (UAM) la figura del bibliotecario integrado?

a. Como una estrategia de fortalecimiento y reorientación?

b. Como valor añadido para la biblioteca?

Ninguna de las anteriores

3. Fue difícil su implementación?

A día de hoy ...

4. ¿La figura de bibliotecario integrado está reconocida por la Universidad? NO

5. ¿Participa el bibliotecario integrado activamente en cuanto al apoyo a:

✓ la gestión académica NO

✓ La gestión de la investigación SÍ

✓ la docencia NO

✓ La edición y la publicación académica SÍ

6. ¿Cómo lo valoran los docentes / investigadores? Muy buena a nivel individual

7. ¿Y la Biblioteca? Escaso apoyo

8. ¿Qué ventajas ha proporcionado esta figura en la Universidad? Prestan más atención a dónde publican sus resultados de investigación y a las políticas de

acceso abierto y, en el caso de los doctorandos, a publicar antes de leer la tesis o a hacer la modalidad de tesis por compendio de publicaciones.

9. ¿Algún inconveniente destacable? El cuestionario es muy cerrado, por lo que resumo mi experiencia: mis labores como bibliotecario integrado se consideran al margen de mi actividad como bibliotecario. Mi pertenencia a un grupo de investigación de la Universidad carece de validez legal puesto que la normativa de grupos de investigación de la Universidad prohíbe expresamente al PAS (personal de administración y servicios en el que se incluye el personal bibliotecario) ser miembro oficial. Sí tengo el apoyo de mis superiores para dar conferencias y charlas o asistir a algún congreso.

12.5 Annex 5. Questionari Melissa Mallon (VUL)

QUESTIONNAIRE “EMBEDDED LIBRARIANS”

Melissa Mallon
Vanderbilt University Library

Accordingly, with David Shumaker of Catholic University of America’s School of Library and Information Science identifies four keys to embedded librarianship:

- Build strong relationships with members of a specific information user group.
- Focus on understanding their work and information needs.
- Share their goals and actively contribute to the achievement of those goals.
- Become an integral and indispensable member of the group.

One step not included on this list, but critical for success, is support from the organization’s leadership. Embedding librarians should be seen as a strategy for strengthening and refocusing the library’s presence within an organization and demonstrating librarians’ added value

Based on your experience...

1. Did you have the necessary support from the organization’s leadership for the implementation?

Somewhat. The organization is supportive of the library’s role as “embedded librarians,” however, there has been a lack of service-related support to accomplish some of the technical goals we have set in place. For example, we have been working on integrating our LibGuides (springshare) using the LTI, into the learning management system. Another librarian and I did most of the work on that, with little support from our library’s IT/systems department. In this case, we had “theoretical” support, but not practical/hands-on support for the implementation.

2. How the organization’s leadership valued the figure of the *embedded librarian*?

Our University Librarian is definitely on board with the value of embedded librarians. I will collect and provide stats each semester on how many librarians are embedded in classes, either virtually or in-person, through multiple class visits, assignment design, etc. She uses these numbers to report to campus stakeholders. She has also encouraged our librarians to increase their participation as embedded librarians, and we are looking at new metrics that can be used to assess the program.

3. Was it difficult to implement?

As mentioned earlier, we have had some issues, mostly with the technical side of the things (embedding into the learning management system). We've also had to do several trainings and discussions with librarians so that they are comfortable adding and creating content that can be included online. There is still some resistance to the idea of "Embedded librarians" from our library staff, because it is definitely a higher and more deeper level of instructional partnerships than many of them are used to.

4. Does the University recognize this figure of *embedded librarian*?

We have had great support from the University's Center for Teaching for creating the Subject Librarian role in our learning management system. They worked with us to create the customized role, and to develop ways of embedding library research guides and our Ask a Librarian service. The University as a whole is still new to the idea of embedded librarians, both from the LMS standpoint and from the curricular side of things.

5. Participate actively in support to:

- Academic management
- Investigation
- Teaching
- The academic publication
- The electronic administration

6. How do teachers / researchers value it?

The instructors that have participated in embedded librarian initiatives are very supportive. Many of them did not even know that these types of more in-depth support/partnership were possible. They are very happy with the level of research support librarians can provide for their students, and many are "repeat customers."

We are also stretching what it means to be an embedded librarian (beyond an instructional role) by encouraging librarians to serve on research teams, systematic review boards, etc. In the select spots this is happening, it has gotten a lot of very positive feedback from researchers!

7. What about the Library?

Librarians are a little slower to adapt – however, once they've seen that embedding does not have to require a huge workload on their part, then they are more likely to get on board. I think the more we can do assessment to see how much of a positive impact this has on the role of the library's teaching librarians and positive impacts on student learning, the better!

8. What advantages has this figure provided to the University?

Similar to the previous question, we definitely need to gather some sort of assessment data so that we can show the real impact our embedded services are

happening. Do the research partnerships result in more publications or grants? Do the embedded teaching initiatives result in better grades or student performance? We're still in the very early stages of our embedded role, and we have a lot of work to do – I feel confident the more we can show the value to faculty & students, the more we'll have the rest of the campus seeing how great this is!

9. Some notable inconvenience?

There is always a concern for scaffolding; if the service grows too large or there are too many requests for embedded relationships, we will need to address those with individual librarians as well as our instruction program. This has not yet been an issue, but we are conscious that it may soon become something we need to address.